МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО
свет

№ 33 (2554)
Кlиранди
23
апрель
1961 шу
Мах 2 кеп.

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІайн областной Грозненски городской комитетий а Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

КУБЕРА КОНТРРЕВОЛЮЦИОННИ БАНДАШ ЙОХАЯР

ГАВАНА, 20 апрель. ТАСС-а корреспондента Н. Чигира хоам бу:

Моттигерча ханах Іуьйрийна 3 сахьати 15 миноти яьлча Кубински правительства укх тайпара заявлени хьакхайкайир Гаванай радиос:

«Повстанчески эскареи къаман милицеи низаша штурмаца хьаьккхар мехка чухьийлхача наемникий низашка хинна форда йистера Хирон яха моттиг. Юххера а царга йиса хинна из моттиг хьаьккхар 19 апреле 5 сахьати 30 миноти яьлча. Революци котъяьлар, цхьанна минота низ лаьгІ ца болийташ, хадданза атакаш а еш, 72 сахьатал кІезигагІа йолча хана дуккхача бетташка ВІашагІкхийттача Штатий империалистически правительства вІашагІдийтта бІарчча эскар хІалакдаьча а дуккхача революционни тІемахой синош из бахьан долаш Іодахка дийза дале а. ХІалаквеш эшавир моастагІа.

Тайп-тайпарча кемаш тІа а хайша кІалхарбала беннабар цхьабола наемникаш, цхьабакъда, революционни низаша форда чу бахийтар уж. Наемникех юхебисараш, боабаьи човнаш хиннеи дукха нах а къасташ, ушалашка гІолла дІабекъабеннаб, хІаьта цигара кІалхарбала йиш йолаш а бац.

Къилбаседа американски производства даь дукха герз хьадаьккхад, царца «Шерман» яхача тайпах йола йокхий танкаш а йолаш. Хьаьха тІема материалаш хІанз а бокъонца лаьрхІа яьннаяц.

Укх гаргарча массехк сахьата цу событеех йола йизза доклад лургья халкъа революционни правительства.

Коммюникена кулг яздаьд революционни тІема низий главнокомандующе Фидель Кастрос».

Аз эгІазал кхайкаю

ЧІоагІа хала хийтар сона американски империалисташа новкъостал а деш кортамукъача Кубана духьал интервенташа тІом хьоабаьб аьнна хьахезача. ВІалла лаьрхІа варгвоацаш хала хет тхона, хьехархошта цхьаккха хІаман гунахь доацача наьхацІий Іомохкадар. Цхьабакъда, агрессорашта хийттар хиланзар. Кубински патриоташа цхьатарра хІалакбир уж. Царна масса хана ховш хилда вай советски нах машар безача кубинцашкахьа хургхилар.

Аз сай эгІазал кхайкаю американски агрессорашта! Куба масса хана а хургья кортамукъа!

Л. БАЗГИЕВА,
Первомайски районерча ворхІшерарча школа директор.

ДоагІар даьд мятежникашта

Дог гІоздаьлар са диктора радиоца Куберча патриоташа мятежниккий бандаш йоха а яь котало яьккхай аьнна хьахезача.

Империалисташа леладеча тІема гІулакхашта, беррига советски нах санна, со а чІоагІа духьал ва.

Аз эгІазал кхайкаю царна. Царна ха доагІа цІаккха а кубинцаш юха дукъа кІал оттабе шоашта могаргдоацилга. ДоагІар даьд кубински патриоташа мятежникашта. Дерригача дунен тІара машар чІоагІбара, дукха езача Даьхенна кхы а дукхагІа мехкдаьтта продукташ яла доп лу тха завода коллективо.

М. МИРОНОВ,
Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода керттерча инженера заместитель.

Кхоачашхиланзар агрессораша лаьрхІар

Кортамукъача Кубана духьал американски империалисташа-провокатораша тІом хьоабайтаб, аьнна, хьахезача чІоагІа новкъа хилар тхона.

Кхоачашхиланзар эхь дайнача агрессораша лийрхІар. Дерригача прогрессивни адамо, кубински халкъагахьа а даьнна, цар оагІув хьаллаьцар. Куба цІаккха а юсаргьяц цхьаь — советски нах массаза а хургба кубински халкъагахьа.

Оаха массане эгІазал кхайкаю Куба машарера вахар толхаде гІийртача империалисташта!

З. МУСОСТОВ,
Советски районерча Кирова цІерахча колхоза председатель.

ЮРТАШКАРА КОММУНИСТАШ УКХ ДЕНОШКА

Вай республикерча колхозашеи совхозашеи- соахкарчул дукхагІа ялат, баьца дарааш, хьайбай продукташ яха декхараш тІаийцад укх шера — семилетка кхоалагІча шера. Юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка латта керда декхараш мадарра белгалдаьд ССКП ЦК январски Пленумо а цул тІехьагІа хиннача зональни совещанешка а. Махулла уж декхараш кхоачашде гІерташ боахк хІанз республикера юрта боахама къахьегамхой. Цудухьа, хІанз бІаьстан ялаташ дІадера балхаш сихденнача хана доккха декхар тІадож колхозий, совхозий партийни организацешта.

БІаьсти кхашка деш дола балхаш, кхы моллагІа дола гІулакх санна, наха хьинаре къахьегарца мара чакхдаха вІаштІехьдаргдац. Цудухьа партийни организацеш, юрташкара коммунисташ декхарийла ба ялат дика хьувкъийтара еш йола кийчо, юрташкара къахьегамхой оарцагІбахарца, царна юкъе беш бола кхетама болх айбарца, агитаторий болх тоабарца е. Кхашкара болх дика вІаштІехьбаккхар ялаташ дика хьувкъийтара йоллаш йола лард я. Из дика дага доагІаш хила веза хІара коммунист.

Укх шера бІаьстан балхаш доладелча денз вай республикерча юрта боахама къахьегамхоша даьхача толамаша хьагойт: партийни организацеша дика вІаштІехьбаьккха организаторскии массово-политическии болх лелабеча моттигашка, болх беш бола нах, къаьстта коммунисташ, боаггІача тайпара балхашка дІанийсбаьча, наха юкъе беш бола кхетама болх хьалхашка латтача декхаращца бувзаш лелабеча моттигашка, бІаьсти ялаташ, баьца дарааш, технически культураш дІаера, царна доал дара гІулакх дика лелаш хилар.

Масала, Курчалоевски районерча Ленина цІерахча колхоза, коммунист Нагомирзоев Абзот бригадир вола тракторни бригада дика кийчо яь араяьннай укх шера бІаьстан балхашка. Юрта боахама техника дика кийчъяьй, лаьтташ макха баьккха, культиваци яь тоадаьчул тІехьагІа мара ялат дІаде доладаьдац. Дика вІаштІехьбаьккха болх цІаболабарга хьежжа да бригадо доаха толамаш а. Квадратно-гнездовой хьисапе 250 гектар гидуаргаш, хІьта иштта дуккха шекара свекла дІайийна яьннай бригада.

Иштта дика лел кхашкара балхаш Гудермесски районерча «Гудермесский» яхача совхоза тракторно-полеводчески бригаде а (бригадир коммунист Иван Стойчев).

«Шалинский» яхача совхоза кхоалагІча отделене парторганизаце (секретарь Асланбек Виситаев) 9 коммунист ва. Балха лоархІамегІа йолча участкашка дІанийсбаьб уж. 3 хьайбай боахаме ва, цаІ отделене управляющи ва, хІаьта цаІ тракторни бригадеи 4 кхашкарча бригадеи болх беш ба. Шоашта хьалхашка латтача декхарех дика кхета а кхеташ, кхыболча болхлошта шоашкара хьокхам а луш къахьегаш ба уж. Звеношка, бригадашка социалистически яхь вІашагІйоллаш а, массово-политически болх лелабеш а хьинаре дакъа лоац цар.

Цу лакхехьа йийцача парторганизацешка бІаьстан балхаш дика вІаштІехьдаьха хилара бахьан да, гІулакх дика довзаш кхоанарча ден йизза йоакхо еш, кхоачам боацарашта духьал къовсам лоаттабеш партийни организаци, хІара коммунист хилар.

Цхьабакъда, кІанз а болаш ба паччахьалкхен хьаштий во йоакхо еш, къахьегамхой творчески инициатива хьаллацара тІера боаца, даьссача хабарашца болх дІабахьа гІерта партийни кулгалхой. Республикерча цхьайолча колхозийи совхозийи парторганизацеша массово-политически балха кулгалдара гІулакх форманна леладу, бІаьстан балхашка коммунисташи комсомольцаши хьалхарча мугІарашка хилийтара йоакхо кІезига ю, во вІаштІехьъяьккха я гойтара агитаци. Цу тайпара кхоачамбоацараш дукха да Наьсарен районерча «Назрановский» яхача совхоза цхьайолча отделенешка.

Юрташкарча партийни организацей, парте райкомий керттера декхар да хІанз организаторскии массово-политическии болх тоабар. Цу балха центр—кхашкара станаш хила еза. ССКП ЦК январски Пленума решенеш хІара денна дІайовзийта еза берригача къахьегамхошта, шерра йоаржае еза царна юкъе социалистически яхь, хІара агрегата коллективо балха нормаш тІехкхоачашъергйолаш. ЧІоагІа лоархІам болаш да ерригача бригадашка хІара денна баьча балха итогаш еш хилар — балха хьалха латтар малав, тІехьа висар малав берригача къахьегамхошта ховргдолаш.

Ховш да хІара денна, тІагІертта балха хьалха латтарий опыт Іомаеш, из балха юкъейоалаеш хилча дикагІа болх дІабодаш хилар. Цудухьа партийни организацеш декхарийла я чІоаггІа терко тІа а йохийташ болх дикагІа беш барий кердадар, дикагІадар сихагІа дІадоаржаде массане а цунах пайда эцаргболаш.

Вай республикерча юрташка дуккха культпросветучреждений болхлой, кхыйола интеллигенци я болх беш. Цар декхар да агитбригадаш, художественни самодеятельноста коллективаш, кхашкарча станашка хургйолаш гІулакх вІаштІехьдаккхар. Дика чулоацам бола беседа, кино, пенгазета керда номер, радиопередача, «къахьегама листок» — из деррига а бІаьстан балхаш дикагІа, сихагІа чакхдахара тІадерзадаь хила деза укх деношка.

Шеко яц, вай республикерча юрта боахама къахьегамхоша, партийни организацей хьалхленца, бІаьстан балхаш толамца чакхдахара кхы а чІоагІатІа къахьегаргхиларах. Цунца Іалашдергда цар кердача доккхийча толамашца 1 Майна а хургйолча парте XXII-ча съезда а накъа бахар.

В. И. Ленин ваь 91 шу дизара хетаяь Грозне хинна торжественни заседани

Дерригача советски халкъаца, дерригача прогрессивни адамашца цхьана белгалдир Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша а Октябрьски социалистически революце сийлахь-воккха баьчча, Коммунистически парти а советски паччахьалкхе а вІашагІъелла Владимир Ильич Ленин ваь 91 шу дизара ди. Цу денна хетаяь торжественни собранеш яьй колхозашка, совхозашка, предприятешка, учрежденешка, школашка пионерий сбораш яьй.

21 апреле 1961 шера сайрийна 7 сахьат даьлча Грознерча Лермонтова цІерахча драматически театре хилар В. И. Ленин ваь 91 шу дизара хетаяь болхлой, гІулакхера барий, партийнии советскии организацей викалий торжественни заседани. Заседани хьайийлар ССКП Грозненски горкома хьалхарча секретара О. С. Беляева.

Массавар раьза а волаш заседане Сийлен президиуме хержар Н. С. Хрущев керте латта ССКП Центральни Комитета Президиум.

«В. И. Ленин ваь 91 шу дизар» яха доклад йир заседане ССКП Нохч-ГІалгІай обкома секретара А. Г. Цветкова.

Торжественни заседани йистеяьлча Грознерча художественни самодеятельноста коллективаша доккха концерт оттадир заседане гулбеннараштa.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

ССКП XXII-ча съезда сийна шоаш тІаийца социалистически декхараш толамца кхоачашдара чІоагІа къахьегаш ба Грозненски района «Аргун» яхача колхоза къахьегамхой.

Колхоз Грознена юххе уллаш хиларах цун боахам городера болхлой юртбоахама продукташца Іалашбара тІаберзабаь ба. Цудухьа цо хІанзале планах 80 гектар е езача 96 гектар кабуц, хохаш, морковкаш, нарсаш, иштта кхыдола баьца дарааш дІадийнад. ХІанз 30 гектара тІа помидораш дІайогІаш йоалл. Из болх а 1-ча Май тІакхачале йистебоаккхаргболаш ба.

Дикка толамаш даьхад колхозо бІаьстан кхы балхаш кхоачашдара а. Масала, кен, мукх санна дола хьалха дув ка бола ялаташ планах 59 гектар е езача 90 гектари гидуаргаш 350 гектар е езача 400 гектари дІайийнай, хІаьта аьхки шура лукхагІа лургйолаш доахан доажаде 103 гектара тІа тайп-тайпара культураш а йийнай.

ЧІоагІа кийчо а яь хІанз чуийнна хьажкІаш дІаюш йоалл колхоз. 1020 гектар хьажкІаш дІаюв гурахьа аьхача зяба, цу дерригача лаьтта хІара гектара тІа пхи-пхи тонн ширдаьнна кхои шишша центнер суперфосфати йиллай, бІаьсти тІадаьнна оасари цун овлаши дохаде шозза-кхозза культиваци яьй, 460 гектара тІа хий диллад, шортта кхоачам хиллал дІаде хьажкІий фу кийчдаьд, квадратно-гнездовой хьисапе хьажкІаш дІаюргйолаш 10 сеялкеи, царца дика уж дІае ховргдолаш 12 сеяльщики кийчваьв, тракторашии трактористаши кийчбаьб.

Ялатийна лаьрхІа 180 гектари силоса лаьрхІа 150 гектари хІанзале дІайийна яьннай колхоз. Ялатийна дІайийна хьажкІаш, квадраташ нийса йолаш а хІара кІоагилга чу 2—3 фийг болаш а я.

ХьажкІаш дІаюврашта юкъе гІорбаьнна дика болх беш ба сеялка машинист Н. П. Горбатови цунцара тракторист А. И. Рыжкини. Цар нормах 11 гектар е езача квадраташ нийсеи дикеи а йолаш 18 гектар хьажкІаш дІаюв хІара денна.

Колхозо тІаийцача социалистически декхарашта юкъе да хІара гектара тІара 45 центнер фуалъяьхха хьажкІаши 300 центнер силоса лаьрхІа мопа хьажкІаш юкъе а йолаш сийна гІадамаши чу да аьнна. Колхоза къахьегамхоша уж декхараш тІехкхоачашдергда олга туш да.

Х. ДЖАБРАИЛОВ.

Кхашкара балхаш сихденнад

ССКП ЦК январски Пленума решенеш кхоачаш а еш, семилетка кхоалагІча шера юртбоахама культураш дика хьувкъийтара шерра социалистически яхь йоаржаьй «Назрановский» совхоза Экажкъонгий-Юртарча отделене къахьегамхоша. Кхашкарча балхашта 24 звено вІашагІъеллай отделене: итт коартолашцара балхаш дергдолаши вожаш хьажкІашцара балхаш дергдолаши. Цу звеноех шиъ механизированни я.

Дукха балхаш да отделенерча къахьегамхоша укх бІаьсти кхашка дедезараш. Ялатийна лаьрхІа 900 гектари, силоса лаьрхІа 320 гектари хьажкІаш а 600 гектар коартолаш а дІае езаш ба уж. ХьажкІаш дІаюврггйолча лаьттах 800 гектар совгІа аьха даьннад. Оахам агротехникаш доаггІача тайпара 20—22 сантиметр кІоаргал а долаш дика даьд, хержа, дийга, цІендаь кхоачам хиллал хьажкІий фу долаш да. Маьшша удобренеш ехкай хьажкІаш а коартолаш а дІаювргйолча лаьтта.

Чуийнна коартолаш дІаювш боахк хІанз отделенера къахьегамхой. ХІара денна пхиъ трактор хул из болх беш. Шоай балха нормаш 120—130 процент кхоачаш а еш, къаьстта дика балхаш ду трактористаша Кациев Іалихана, Хадриев Тархана, Кациев Ювсапа, Торшхоев Ахьмада, сеяльщикаша Халухоев Уматгире, Кациев Халата, Хадриев Іумархьажас, иштта кхыбараща.

Болх дика барца къаьстта белгалъяьннай къахьегамхой депутатий юрта Совета депутата Толдиев Исмейлас кулгалдеш йола звено. Цу звеной членаша 130—140 процент кхоачашъю шоай балха нормаш.

Совхоза кулгалхой бехках балха тІара яьнна техника ювц отделене управляющи волча Оздоев Джабраилеи тракторни бригада бригадира Газгиреев Алабикеи. Соахка май бетта денз совхоза центральни усадьбе латт отделене «Беларусь» яха трактор. Из трактор ремонт е цига дІаюгача хана скоростай коробка шестерня хувца мара, кхы хІама эшаш яцар, цхьабакъда, хІанз центральни усадьбе латташ цхьа шу даьккхачул тІехьагІа, из кхы а дукхагІа «кІалйисай». Ремонта гІулакх дика леладац совхоза мастерске укх шера а. Кхашкара балхаш геттара сихденнача хана трактор балха тІара яьнна доаккха сахьат а дукха да. Бакъда, коленчати вал хувца аьнна дІа а йига отделене «ДТ-54» яха трактор, деш хІама а доацаш совхоза мастерске латта ши кІира да. Цу гІулакхаша чІоагІа новкъарле ю бІаьстан балхаш сихха йистедахара.

Духьал уьтта кхоачамбоацараш дІадаха а юртбоахама культураш дика хьувкъаргйолча тайпара бІаьстан балхаш чакхдаха отделенерча къахьегамхошта новкъостал де а декхарийла ба совхоза а отделене а кулгалхой.

М. КАРТОЕВ.

РЕСПУБЛИКА КХАШКА

ХЬАЖКІАШ ДІАЕ БОЛАБЕННАБ

ССКП ЦК январски Пленума решенеша дегаш гІоз а даьха, вай парте XXII съезда сийленца накъа бахара шерра социалистически яхь а йоаржаяь хьинаре къахьегаш ба МагІалбика районерча «Кавказ» яхача колхоза къахьегамхой.

Семилетка кхоалагІча шера доккхий социалистически декхараш тІаийцад колхозерча хьажкІаш лелаерашa: ялатийна лаьрхІа 1750 гектари силоса лаьрхІа 500 гектари хьажкІаш дІае, ялатийна лаьрхІа дІайийнача хьажкІий хІара гектара тІара 40—50 центнер фуалъяьхача хьажкІийи силоса дІайийнача хІара гектара тІара 300 центнер мошача доакъарей даккха.

ТІаийца декхар кхоачашдара дика кийчо яьй хьажкІаш лелаерашa: оахамаш агротехнико махьеххара дика кийчдаьд, шортта удобренеш ехкай, дІаде фу долаш да, мел эша техника йолаш я.

Колхозе эгара хьалха хьажкІаш дІае араяьннай Бахчинов Владимири Бабенко Ивани керте латта дикагІа йола хьажкІаш лелаю звенош. ХьажкІаш дІае араяьннача хьалхарча дийнахьа планах дІае лийрхІача 15 гектара меттел 18 гектар хьажкІаш дІайийр Бахчинова кулгалдеча звенос.

ХІара дийнахьа 125 гектара тІа хьажкІаш дІае йиш а йолаш 11 агрегат я колхозе хьажкІаш дІаювргйолаш. Цох колхозага торо хул май бетта 5-ча денал тІехьа ца доалийташ хьажкІаш дІаера балхаш йистедаха.

ХІанз механизатораш кхашка ба. Балхах мукъа болча хана царна культурни салаІа йиш хилийтара дика йоакхо ю колхоза кулгалхоша: хан-ханнахьа керда газеташ, журналаш хул колхоза станашка, радиоприемникаш я. Дийнахьа ше мел болх баьб дІахов хІараненa сарахьа.

ХьажкІаш дІае звенош араяьннача хьалхарча денoшка даьча балхаша хьахьокх хьажкІаш ханнахьа дІайийна яха а уж дика хьувкъае а колхоза торо хилар, хІаьта цу торонах цо бизза пайда а эцаргба.

Б. БУЗУРТАНОВ,
(тха собкор).

ХІара гектара тІара 40 центнер

А. Шерипова цІерахча колхозе дика тоадаьча лаьтта дІаюв хьажкІаши гидуаргаши. Макха а баьккха, кийчъяьй 750 гектар зябь, хІанзалехьа а 250 гектар гидуаргаш дІайийнай колхозо.

Дика вІаштІехьдаьккха дІахьу укхаза хьажкІаш дІаер. ХІара гектара тІара 40 центнер хьажкІаш яха лаьрхІад колхозхоша. Укх шера колхозо дІаювргья 620 гектар хьажкІаш.

ХІара денна йола нормаш 140—160 процент кхоачаш а еш, хьажкІаш дІаювча дика болх беш ба трактористаш Э. Алиев, М. Ахухаджиев, Хь. Габатаев, сеяльщик С. Яндуев, и. кх.

Еррига хьажкІаш 8 дийнахьа дІайийна яха лаьрхІад колхозхоша.

Нов. Виситаевай звенос 20 гектар хиллал долча лаьттан тІара, хІара гектара тІара 55 центнер йоаккхаш, хьажкІаш яха лаьрхІад.

Иштта къахьегама толамаш а доахаш, накъа болх А. Шерипова цІерахча колхозера къахьегамхой ЦхьоалагІча майна.

В. МАГОМГАЗИЕВ.

ШЕКАРА СВЕКЛА ДІАЙИЙНА ЯЬННАЙ

Тха районе керда культура я шекара свекла. Соахка дуккхьашха лоадамбоацаш дІайийнаяр оаха уж. Районе хьалъеш латтача шекар деча завода дуккха а шекара свекла Шалински района яла йиш йолга гучадаьлар соахка дІайийна хинна свекла хьувкъарах.

Дика кийчо яьй районерча свекла лелаераша укх шера уж дІаера а. Свекла лелаяра ший ханнахьа 132 звено вІашагІъеллай районе. Царех 39 звено свеклаел совгІа хьажкІаш а лелаергйолаш я. ССКП райкома бюро чІоагІбаьб беррига звеньевойш. Беррига звеньевойш а звеной дуккха членаш а агротехнически говзал Іомаеш а хиннаб. Механизаторел совгІа, шекара свеклаца болх беш 2783 саг хургва районе укх шера.

Свекла дІайийнача кхаш тІа кхоачам хиллал моттигера а минеральни а удобренеш ехкай свекла лелаераша гурахь а, Іай а, бІаьсти а. Шинна а совхоза ерригача отделенеша дика чакхбаьккхар свекла дІаера болх. Цу балха тІа къаьстта белгалъяьлар «Шалинский» яхача совхоза кхоалагІа отделени (партийни организаце секретарь нов. Виситаев, тракторни бригада бригадир нов. Кузнецов). Укхаза дика вІаштІехьбаьккха бир механизатораша болх. Районе эгара хьалха свекла дІайийна яьлар отделени. Планах дІае еза 400 гектар шекара свекла апрель бетта 10-ча дийнахьа дІайийна баьлар цига.

БІаьсти кхашка деча балхаш тІа доккхий толамаш даьхар «Шалинский» яхача совхоза 5-ча отделене, «Джалка» яхача совхоза 3-чеи 5-чеи отделенеша.

ХІаране 250 гектар дІа а ювш, шекара свекла дІаера болх «Джалка» яхача совхозе эгара хьалха йистебаьккхар 5-чеи 6-чеи отделенеша. Беш бола болх лаьрхІа дика а беш, 8 дийнахьа 180 гектара тІа шекара свекла дІайийна ваьлар цу совхоза пхелагІча отделенера тракторист Юнусов Адам. Дийнахьа 28 гектарага дІа а кхоачаш, 144 гектар шекара свекла дІайийр совхоза 6-ча отделенерча трактористa Межидов Доргас.

60 шу а даьнна воккха саг ва цу совхозера тракторист Юнусов СаидАхьмад, хІаьта а болх геттара дика бу цо. 144 гектара тІа шекара свекла дІайийнай цо, агротехнико маяххара болх дика а беш.

Ца хьоаеш йита йиш яц свекла дІаювча хана духьала ийтта новкъарленаш а. Свекла дІаювш йола сеялкаш кхоачам болаш яцар районерча совхозашка. КІа а квадратно-гнездовой хьисапе хьажкІаш а дІаюв сеялкаш свекла дІаювргйолаш сихха тоае йийзар. Нохч-ГІалгІай АССР юрта боахама Министерства леладу цхьаькха хІама а да совхозашта чІоагІа новкъарле ергйолаш. Хиш дехкаш долча лаьтташ тІа, агротехнически инструкце яххача тайпара, мугІарашта юкъе 44,5 сантиметр юкъ а йолаш дІайийнай оаха свекла, хІаьта юрта боахама Министерства тхона йита свекла чуэцаш йола 8 комбайн 60 сантиметр юкъе юкъ а йолаш дІайийна свекла чуэцаш йола комбайнаш я.

ДІайийнача свеклана зе деш йола садоахка хІамаш хІанззехьа гучаяьннай кхашка. Уж садоахка хІамаш йоаергйола дохьаш доалла молхаш тоха еза дІайийнача свеклана. Молхаш ца тоъар бахьан долаш тхо из болх бе йиш йолаш дац.

Вай Коммунистически парте XXII съезда сийленца накъа дахара шерра социалистически яхь а йоаржаяь, Шалински районерча шекара свекла лелаераша дош деннад районе дІайийнача 2.800 гектарах хІаране тІара 200 центнерал кІезигагІа йоацаш шекара свекла яккха. «Шалинский» яхача совхоза Руман Ахматовас кулгалдеча звеноцарча мехкараша дош деннад шоаш лелаеча 38 гектарах хІаране тІара 450 центнер шекара свекла яккха. «Джалка» яхача совхоза 4-ча отделене механизатора нов. Магомадов Абос 80 гектара тІа шекара свекла дІайийнай, хІаьта царех хІара гектара тІара 500 центнер свекла яккха а лерхІ цо.

Мескер-Юртарча почта отделене начальник хинна нов. Хатуев Іарби шекара свеклацара болх дика бовзаш ва. Цо дийхар свекла лелаю цхьа звено шийга ялар. Из лоархІамера культура 10 гектара тІа дІае а, царех хІара гектара тІара 500 центнер яккха а дош деннад цо.

Цу тайпара, Шалински районе дІайийна йистеяьннай шекара свекла. 7—8 дийнахьа чакхбаьлар из болх районе. Планах 2800 гектар дІае лийрхІача метте дІайийнай 2.950 гектар. «Шалинский» яхача совхозо тІехкхоачашъяьй шекара свекла дІаера план. «Шалинский» совхоза 5-ча отделене а, «Джалка» яхача совхоза 5-чеи 6-чеи отделенешка а иштта кхычахьа а геттара дика тІаьаьннай шекара свекла.

С. МИЗАЕВ,
ССКП Шалински райкома секретарь.

Владимирски область. ССКП XXII съезда цІерах эстафета дІайолаяьй кизгай хьоасий деча Гусевски заводерча рационализатораша. 150 совгІа производства новатор юкъевахав цу эстафета хІанзале а. Къахьегама овсарле кхы дІахо а лакхъеш, хьаеш йола продукци дикагІа хулийташ, материалашта кхом беш йола 190 предложени еннай цар. ХІара бетт-бетта рационализаторий эстафета итогаш а еш, толашагІа йолча коллективана байракх тел заводской комитето.

Завода рационализатораштa юкъе дикагІчарех ба слесараш-автоматчикаш С. К. Швагиреви П. П. Севостьянови. Кизга бурдолгаш электронагревателе дІачутелача дозатора керда конструкци оттаяьй цар хІанз дукха ха йоаццаш. Материалашта а электроэнергена а дукха кхом беш йола из цар предложени балха юкъехьош я.

Сурта тІа: рационализатораш С. К. Швагиреви (аьрдехьа) П. П. Севостьянови автоматически дозатор нийсъеш боахк.

Н. Акимова сурт. **ТАСС фотохроника.**

ДИКА ЛЕЛАБУ АГИТАТОРИЙ БОЛХ

ДIахо йодача хана юрта боахам дегIабоалабара ССКП ЦК январски Пленумо ян решенеш кхоачашъеча керттера моттиг дIалоац юрта боахаме хьалхара моттигаш лелаерий опыт ювцаш колхозийн совхозийн къахьегамхошта юкъе беседаш яро, боагIача тайпара партийни организаце политически болх вIаштIехьбаккхаро. Цу тайпара болх лерттIа лелабеш хилча ялат дика хьувкъийтара къахьегамхой дегаш уравутт, хьайбашкара дуккагIа продукци яккха, иштта кхыдола гIулакхаш де торо хулийт.

Къахьегамхошта юкъе агитационни болх дика лелабу МагIалбика района «Ингушский» совхоза коммунисташа Б. Акмурзиева, А. Келигова, А. Додова, С. Салтукиева, комсомольцаша С. Матиева, В. Фаргиева, Х. Котиевас, С. Батыжева, С. Цокиева. ХIара пхи ди массаза доал кхашкарча станашка, хьайбаш лелаеча фермашка керда газеташи журналаши ийце болх уж. Цига хьайбаш лелаерашцеи механизаторашцеи беседаш ю агитаторашна, хIаьта къахьегама листокаш арахец цар каст-каста.

Дика лелабу агитаторий болх А. Додова. Масала, «Ингушский» совхоза № 1 йолча бригада дикагIа болча механизаторашна нн. Хайданова, Тутаева, Дзагиева, иштта кхыбарашна а бу болх бувцаш къахьегама листок арахийцай цо дукха ха йоаццаш. Цхьа ди дIадодац балха нормаш механизаторашна 120—130 процент кхоачаш ца еш, яхаш дувц Додова листока тIа. Бригаде дика болх бераш бувцарал совгIа балха тIехьабусарашца къовсам лоаттабара, хьехамаш язду листока тIа.

Цу тайпара агитационни болх лелабаро чIоагIа новкъостал хулийт юрта боахам сихагIа дегIабоалабара, балха тIера бувларащца къовсам лоаттабара. Иштта каст-каста балха тIера вувлаш а производственни нормаш кхоачаш ца еш а хиннача Б. Картоевца агитатораша беседаш ярах хIанз цIаккха балха тIера ца воалаш, дийнахьара нормаш тIехкхоачашъеш хьавоагIа из.

ТIеххьарча хана шоаш ян беседаш дунен тIа эгтара хьалха космосе а ваха зе-улам доацаш советски саг— Юрий Гагарин юха лаьтта воссара хетаяь яьй агитаторашна.

А. ГЕТОГАЖЕВ.

Керда бактериальни молхаш

ЛЕНИНГРАД. Лаьттах хьалтIайоала хIамаш лораяра йолча Эрригсоюзни института биометода лабораторе хьаяьй сомий гаьнашта а баьца даараштa а зе деш йола са доахка хIамаш тешшаме йоаеш йола керда бактериальни молхаш. Энтобактерин-3 аьнна цIи тиллай цу молхаех. Цу кердача молхаша цхьаккха а зе дац сага, хьайбашта, пайдана йолча са доахкача хIамашта, лаьттах хьалтIаювлача хIамашта. Дохьаш доаллача молхаех санна, дукха лоравала везаш яц уж керда молхаш. Хьаштдолчча хана, кхыметтел гаьнашта зиза техача хана а, тоха йиш йолаш я уж керда молхаш, хIаьта химически молхаш моллагIча хана дага ма дехха а тоха йиш йолаш яц. Лаьттах хьалтIаяьннача хIамашта тоха а тохаш бокъонца тохкам баьб энтобактерин-3 яхача молхашта. Укх шера уж керда бактериальни молхаш еттаргья вай мехкарча дуккхача областашкеи республикашкеи.

Сурта тIа: энтобактерин хьаяра эша керда бактериальни штаммаш хьахоржаш боахк Iилман болхло биологически Iилмай кандидат Н. П. Исакован (аьттехьа) Э. Р. Зурабовай.

И. Баранова сурт.

ТАСС фотохроника.

Грознерча крекинг-завода № 1—2 йолча установка коллективо мехкдаьтта сийрда продукташ арахецара биъ бетта йола план 12-ча апреле кхоачашъяьй. ХIаьта, ер бутт чакхбоалаш кхы а 13 эшелон мехкдаьтта сийрда продукташ яла дош а деннад.

Къьастта дика болх беш ба боккхагIа бола операторaш И. Захаров, Н. Рожков, Н. Назаренко, операторaш М. Идрисов, А. Куроджан, операторий помощникаш Б. Семенов, А. Исаков, кхыбараш а.

Шоай балха говзал лакхъяра дукхагIа бараш тайп-тайпарча дешара заведенешка дешаш ба. Масала, боккхагIа бола операторaш Н. Рожкови В. Левашови мехкдаьтта техникуме деша багIа, хIаьта оператора помощник А. Исаков — мехкдаьтта института подкурсашка, оператор В. Кузьмини оператора помощник Б. Семенови — сайрийна дешача юкъерча школе.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) оператора помощник Б. Семенов, боккхагIа бола операторaш Н. Назаренко, Н. Рожков.

И. ПЛИЕВА
тексти сурти.

Сий дола цIи яккхара

ТIехь-тIехьа мехкдаьтта дукхагIа доах «Старогрознефта» цхьоалагIча промысла коллективо. ССКП XXII съезда сийна доккхий социалистически декхараш тIа а ийца, мехкдаьттеи гази яккхара хьалхарча квартала план 123,3 процент кхоачаш а ян, планал совнагIа дуккха мехкдаьттеи гази яьккхар промысла коллективо.

Йолаш йолча скважинашкара дукхагIа мехкдаьтта даккхара боккха лоархIам болаш гIулакх да лаьттан кIалхара ремонташ елга. Из ремонт яра хьалхарча квартала план 112,9 процент кхоачаш а еш, дика къахьийгар оператора помощникаша Товсултанов Салмана, Товсултанов Рамзана, иштта кхычар а.

Лаьттан кIалхара ремонт еча шин бригаданеи, скважинашка хьожаш йолча цхьан бригаданеи, химически лабораторе коллективаи коммунистически къахьегама сийлен цIераш еннай промысле. Коммунистически къахьегама ударник яха цIи яьккха 12 болхло ва.

Эррига промыслах коммунистически къахьегама коллектив яха цIи тиллийтара къахьегаш я 1961-гIа шу доладелча денз промысла коллектив.

Х. ТУТАЕВ,
инженер.

№ 8 йола агитатора блокнот арадаьннад

Кепа а теха арахийцад ССКП Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела аргIан доагIа бархIлагIа номер йола агитатора блокнот.

Номер хьаеллалу Коммунистически партега, Советски Союзерча халкъага, дерригача дунен тIарча халкъашкеи дерригача мехкий правительствашкеи, дерригача прогрессивни адамашка Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Советски Союза правительства даьча кхайкаралца.

«Беседа е» яхача рубрика кIал кепа техай ЦхьоалагIча мая хетаяьча, «Даькъала хилда хьо, ЦхьоалагIа май» яхача редакционни статьяна, кепа йоазон денна хетаяьча ССКП обкома печата сектора заведующе А. Боровика язъяь «Парте низ бола гIонча» яхача статьяна.

ДIахо блокнота тIа кепа техай ССКП XXII съезда сийна яхье баьннарий дневника тIа ЦхьоалагIча мая сийна вай республикерча къахьегамхоша яьха производственни коталонаш ювцача статьяна.

«Къаьнача замах юхедиса во гIулакхаш дIадаха!», яхача разделе кепа техай «Къахьегам а ды а» яхача И. Узкова яьча беседана.

«Семилетка правофланговойш» яхача рубрика кIал кепа техай «420 балха минутах боагIача тайпара болх бу» яхача корреспонденцена.

ХIаьта дIахо «Агитацей опытах» йолча разделе кепа техай ССКП Грозненски райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующе В. Белецкес язъяьча «Агитатори газети» яхача статьяна.

Цул совгIа агитатора новкъостала В. И. Ленин ваь 91 шу дузача ден е езача беседай, тематика а я блокнота тIа, хIаьта «Эр ду цхьан дийнахьа» яхаш цифраши факташи а я кепа теха.

ОАХА ЯЗДАЬЧОХ ХИННАР

«ДIаювча эрригача культурай фу кийча хила деза»

Иштта корта а болаш 6-ча апреле кепа техача корреспонденцех укх тайпара хоам бу ССКП Первомайски райкома секретара нов. Ургапова: «Района кхоачам хиллал «ВИР-42 яхача» хьажкIа фу Iалашдаьд. Республика Министрий Совето оаха лаьрхIача лаьтта дIаелла коартол а хьожаьй тхона».

Дика кулгалду Джаватханова

Советски Эскаре гIулакх даь а ваьнна, ше Грозне юха цIавеча Грозненски вагонни депо пропарочно-промывочни станце промывальщикалла балха эттар Джаватханов Алман. Шу даьнначул тIехьагIа, болх дика беш а юкъера технически дешар хьовш а хиларах мастера когаметта болх бе хьожавир из. Из дика организатор хилар цига гуча а даьнна, мастер Касеев пенсе тIа вахача, визза мастер а ваь, дуккхача къамех нах юкъеьбоагIача бригадана керте оттавир нов. Джаватханов.

Дукха новкъостал дир цунна партийни организаце секретарь волча воккхагIча мастера Нещенкос. Нов. Джаватханова кулгалдеча бригадацарча 25 сагах 10 саго коммунистически къахьегама ударник яха цIи яьккхай. Царна юкъе а белгалбаьнна дика болхлой ба Юсупови Шабаеви. Эррригача бригадах а коммунистически къахьегама бригада яха цIи тиллийтара къахьегаш я нов. Джаватханов керте латта коллектив. Станцерча пхе бригадана юкъе хьалхара моттиг лелаю цу бригадо хIанз.

Шоашкара хьалхара моттиг дIа ца хеца, керда толамаш а даьха, вай парте XXII съезда сийленца накъа яха лерхIаш я къона мастер Джаватханов Алман керте латта барт тайна коллектив.

И. ГЕОРГИЕВ,
слесарь.

«ЗIАМИГА ХУЛИГАНСТВО ЛЕЛАЯРАХ БЕХКТОКХАМЕ ОЗАРАХ» 1959 ШЕРА 19 ДЕКАБРЕ АРАДАЬННАЧА РСФСР-А ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗА ЮКЪЕ ХУВЦАМАШ ДАРАХ ДОЛА

РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиума
УКАЗ

РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

«ЗIамига хулиганство лелаярах бехктокхаме озарах» 1959 шера 19 декабре арадаьннача РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиума Указа тIатохалда:

1. Указа хьалхара статья «Кхаьннегара пхийтта ден-бийсанга кхаччалца» яхача дешаел тIехьагIа тIатохалда «е иттнегара ткъаь итт сомага кхаччалца» яха дешаш, статья укх тайпара а оттаеш;

«ЗIамига хулиганство лелаярах кхаьннегара пхийтта ден-бийсанга кхаччалца ха яккха лоацалва е иттанегара ткъаь итт сомага кхаччалца гIод тохалда, нагахь санна цо даь гIулакхаш РСФСР-а уголовни кодекса 206 статьяс маяххара бехк бе доагIаш деце».

2. Указа шоллагIча статьяна е чулоацам бола кхоалагIа дакъа тIатохалда:

«Во дар даьча сага шийн цо даьча вочуни лоархIам а баь, зIамига хулиганство яьча нахах йола материалаш общественни организацешка, къахьегамхой коллективашка, новкъостий судашка яхьийта йиш я царна общественни бехк бергбола гIулакх дергдолаш».

3. Указа кхоалагIча статьяна е чулоацам бола шоллагIеи кхоалагIеи доакъош тIатохалда:

«Нагахь санна зIамига хулиганство яьчо физически болх бе ца туге, халкъа судо баьча соцамах цунгара хьадоаккх лаьца воаллача хана диача хIамах цунгара доагIар.

ЗIамига хулиганство лелаярах лийцача нахага къахьегийтар вIаштIехьдоаккхилга тIадулл къахьегамхой депутатий моттигерча Советашта».

4. Указа тIатохийла е чулоацам бола йиълагIеи пхелагIеи статьяш:

«Улица юкъе а кхыча общественни моттигашка а менна веха хиларах къахьегамхой депутатий районнии городскойи Советий исполнительни комитеташкарча административни комиташа теха кхаьннегара пхе сомага кхаччалца гIод доаккх.

5. ЗIамига хулиганство лелаярахи улицагIа а кхыча общественни моттигашка а менна веха хиларахи бехктокхаме оз 16 шу даьнна нах».

РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатель
Н. ОРГАНОВ.

РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
С. ОРЛОВ.

Москва, 1961 шера 19 апрель.

Коммунистически къахьегама установке

Семилетка кхоалагIча шера план ханал итт ди хьалха кхоачашъяра чIоагIа къахьегаш я Грознерча нефтемаслозавода нов. Слободский керте латта литейни крепитель йоаккхача установка коллектив.

Коммунистически къахьегама установка членаша 100,3 процент кхоачашъяьй продукци арахецара хьалхарча квартала план, хIаьта планал совгIа ворхI процент пари пхи процент электроэнергии, иштта хийи кходаьд, къахьегама овсарле дикка лакхъяьй, продукташ йовлга хIама ца эшаш дIадаьккхад. Уж толамаш даха вIаштIехьдаьлар парте XXII-ча съезда сийна хоадам болаш декхар кIэра технолога шийна хьалхашка оттадарца.

ДикагIа къахьегаращца лархIа бераш ба слесарь Меншиков Александр, райсовета депутат йола оператор Вострухина Люба, оператора помощник Золотухин Михаил, иштта кхыбараш. Массаза а шоай балха нормаш 110—115 процент кхоачашъю цар.

Установке цхьаккха а болхло вац сайрийнарча школе, техникуме е институте дешa ца вагIаш. Масала, оператора помощник Борисова Лида мехкдаьтта институте, Равчев Александр мехкдаьтта техникуме, воккхагIа вола оператор Бондарь Николай сайрийнарча школе дешаш ба.

Коммунистически къахьегама езацIи лелаеча установка членаша шоай балха опыт къонача технологашта дика дIайовзийт, цаI шоллагIчоа тIо деш хул. Установке меттел заводе а дика вовзаш ва дукха хана денз воккхагIа волча машинисталла болх беш вола Иван Иванович Нерух. ХIанз шийн помощник волча новкъоста Яхихановна дукха хана денз ше караерзаяь балха опыт йовзийташ чIоагIа къахьег цо. Новкъост Яхиханов установке балха венача хана компрессорни машиниста болх бовзаш вацар, хIаьта укх тIеххьарча хана, Иван Ивановича новкъосталца машиниста дикагIа вола помощник а хинна дIаэттав из.

Установка технологаша дика кхетаду шоаш йоаккхаш йола литейни крепитель яха продукци Даьхен промышленноста боккхача лоархIаме хилар.

ТIайийца декхараш толамца кхоачацдара установка коллектив укх бетта 15 денна йола план ханал кхоли хьолха кхоачаш а ян дIахо кхы а дикагIа къахьегаш накъа йода ЦхьоалагIча май цIейна.

М. ТУМГОЕВ.

Бурув деттарий совгIат

Карабулакерча бурув деттача конторе болх беча мехкдаьтта лехача болхлоша ССКП XXII-ча съезда боагIача тайпара накъа бахар духьа лаьцача социалистически яхье керда къахьегама котало яьккхай. Сунженски буровикаша гIад а баха хоам бу Даьхенга: семилетка кхоалагIча шера хьалхарча квартала план 5 ди хьалха кхоачашъяьй.

Шу доладелча денз 13.200 метр бурув техад буровикаша, дIахо кхы а дикагIа вIаштIехьдоах бурув тохара балхаш. Сунженски буровикаш бокъонца дог тийша ба соахка йиълагIча квартале денз шоаш лелаю Нохч-ГIалгIай Совнархозеи Областной профсоюзий Советеи карара кара тела Ше байракх шоаш карара йоалийтарг ца хиларах.

Яхье хьалхле лелаю къонача коммуниста мастера-новатора Александр Федорович Панфилова кулгалдеча коммунистически къахьегама бригадо. Эррисоюзни яхье шоллагIа моттиг яьккхай цу бригадо. Йоккхача къахьегама овсарленца болх а беш, хьоккхамаш тел цо Сунженски мехкдаьтта управлене вокх бригадашта.

Доккхий къахьегама толамаш даьхад бурув деттача мастерий К. А. Некрасова, Н. Ф. Касьяненкой, В. Т. Терлецке, В. И. Мицука бригадаша а. Цу бригадаша ханал дуккха а хьалхагIа кхоачашъяьй март беттара план.

Тохкама бурув тохаш йола 88-гIа скважина дика чакхйоаккхаш йоалл хIанз мастера Е. А. Хохоева бригада а.

Хьамсарча Коммунистически парте XXII-гIча съезда дика накъа баха кийчлуш ба Сунженски буровикаш.

А. БАКАЛЮК.

КРИТИКА IОТЕIАЕРАШ БЕХКТОКХАМЕ ЭЗАБ

«Ленина никъ» яхача Каргалински районни газета тIа 17 марта кепа теха араяьннаяр «Жа леладелга йоакхо йоацаш да» яхаш йола селькора нов. М. В. Звягинцева корреспонденци. Авторо бокъонца бакъ долча хIамашца хьахьекхад «Красный пахарь» яхача юртбоахама артела кулгалхоша боахама керттерча даькъа— жа лелабара кIезига йоакхо еш хилар. Корреспонденце тIа дувцар, воккхагIа волча жа Iун нов. Мануйлова желе жа дахкийтара вIалла пайдана яц, колхоза кулгалхоша керда желаш хьалъергья яха ер кхоалагIа шу да, цхьабакъда хабар мара деш хIама дац, яхаш. Жа дахкийтара кийчо яра тIулакх жерчий вокх Iулашка а во латташ хилара тешал деш дола бакъдараш кхы а дувц селькоро.

ТIеххьара а йоах автора: «Колхоза правленеи парторганизацеи цу дешага хьажа а хьежа, жа лелаеча йоагIаш йола порядок оттаяр дог доах аз».

Хеталора, колхоза кулгалхоша сихха оарцагIа а баьнна, кхоачамбоацараш дIадахара хьакъехьа газет дешарашта жоп лургда, аьнна. Цхьабакъда, иштта хиланзар из. Колхоза председатель нов. А. В. Билетови ханна парторганизаце секретарь вола нов. П. Е. Чувалови, из критика шоай футтаройна а шоай сий доадар духьа а язъяьрг а лаьрхIа, критика IотоIае а селькора из юхадекха а болабелар.

Нов. Звягинцева корреспонденци тIайола газет хьа ма кхаьччинге а, колхоза кулгалхоша кхайка тIабийхар жа-товарни фермай заведующеш, ревизионни комиссе председатель, селькор нов. Звягинцев, юрта Совета председатель нов. Юрьев.

— Звягинцева заметка тIа мел яздаьр харц да! — яхаш цIогIа деттар нов. Билетова. — Укх сахьате даха а даха, хьожаргда вай гIулакхаш миштад.

Иштта да а дир цар из. Дуккхача транспорташ тIа а хайша, гIулакхаш «тахка» бахар уж новкъостий, ше «харцволга» цунна цитга дIахайтар духьа шоашца селькор а ваьккха.

Харц хила йиш йоаца нов. Звягинцева яздьраш бакъ хилар. ВоккхагIа волча жа Iун нов. Якунина жа Iула концентраташ яц аьнна, селькора яздаь цаI нийса хиннадацар. Цунах тоссабелар критика IотеIаераш.

ШоллагIча дийнахьа сихха партийни бюро вIашагIа а теха, селькораца шоай нийсхал яккха болабелар уж. Нов. Звягинцевна духьалтехар критика еш газета тIа цо мелъяздьараш а колхоза собранешка даь къамаьлаш а.

— Колхозе кхоачамбоацараш долга хьайна ховшшехьа а, партбюрога хIама ца а оалаш ведда редакце хIана вахав хьо, нов. Звягинцев? ХIана вахав?—тIачувхар нов. Билетов селькора.

Учетни карточка тIа дIа а язъергйолаш выговор йир нов. Звягинцевна. Шоашта хьаштдоаца саг юкъера дIаваккхар духьа, клуба заведующи вола нов. Звягинцев, футтаройна алапи кIезиг а даь, кхыча балха тIа ваханза варгвоацача ваьккхар колхоза кулгалхоша. Критика IотеIаераши селькорацара нийсхал яккха гIертараши курал еш бар. Цунна футтаре ян ца Iеш, зе а дир цар.

Районни газета редакце нийса гIулакх дир из харцахьара хIама долчча дитарах. «Селькора бокъонаш лораяра» аьнна корта а болаш 7 апреле статья араяьккхар цо. Цу статья тIа нийсхонца мах бир колхоза кулгалхошеи партбюро членашеи партийни наькъаца доацаш критика IотеIаяра. Нов. М. В. Звягинцева заметка тIа хинначул а совнагIа кхы а дуккха бакъдараш яздир «Красный пахарь» яхача колхоза фермашкара доккхий кхоачамбоацараш гучадоахаш.

1960 шера юртбоахама артеле беннаб 4653 устагIа, 427 хьакха, 34 бежан. Кхы дикагIа дац гIулакхаш укх шера а. Хьалхарча квартале беннаб 398 устагIа, 80 хьакха. Дукха Iоахарий дIадаьннад жа дахкача хана.

Дукха ха йоацаш хиннача отчетни собране колхозникаша чIоагIа критика йир. Нов. Билетова, кхоачамбоацараш гучадаха а уж дIадахара правленена новкъостал де а безам бар цар. Из дага долаш язъяьяр «Красный пахарь» яхача колхоза член волча селькора Звягинцева районни газета тIа язъяь корреспонденци а.

Цхьабакъда, гуш долчча тайпара, отчетни собране а районни газета корреспонденце тIа а дийцачох цхьаккха соцам а ца беш, критикана духьалваьлар юртбоахама артела председатель нов. Билетов.

Из кхетаде дезар партийни бюро членаша. Колхозникаша хьалхагIе белгалдаьха ма хиннадий, нов. Билетова деррига доал шийга ийца хилар, шийна ян критика цо ловш ца хилар, цудухьа цо боахама кулгалдеча доккхий гIалаташ дувлийта а дувлийташ а хилар.

Цхьабакъда, газето дийца бакъдараш хьал ца лацарал совгIа, партбюро членех шоаех а критика IотеIаераш хилар, колхоза председатела яхачоа тIехьабийрзар уж.

14 апреле ССКП райкома бюрос дийцар «Красный пахарь» яхача колхоза хьалхле лелаераша критика IотеIаеши селькора тIакхувши хилара фактех дола дош. ССКП райкома бюрос нийса лаьрхIар жа дахкача хана дахкаш дола жаи цар Iоахарийи лорадара йоакхо еш «Красный пахарь» яхача колхоза парторганизацеи правленеи балха тIехь дола кхоачамбоацараш тучадоахаш селькора нов. Звягинцева язъяь «Жа йоакхо йоацаш воча хьал тIа да» яха корреспонденци. ССКП райкома бюрос белгалдаьккхар «Красный пахарь» яхача колхоза первични партийни организаце бюрос ССКП члена нов. М. В. Звягинцевна партийни взыскани еш ян решени нийса йоацаш а партийни вахара ленински принципашта духьала а хилар, из дош къоастадеш нийса доаца гIулакх даь хиларах партбюро членашта указани а елар.

Колхозерча гIулакхий хьалага критически ца хьажарах, гIожа администрировани ярах, критика IотеIаярах, селькора нов. Звягинцевна тIакхувш хиларах «Красный пахарь» яхача колхоза председатела нов. Билетовна чIоагIа выговор яьй, учетни карточка тIа а язъеш. ССКП райкома бюрос райкома аргIах йолча пленуме дувца оттадаьд нов. Билетов ССКП райкома бюро членаллара а ССКП райкома членаллара а дIаваккхарах дола дош.

Партийни бюро секретара декхараш кхоачащдеш волча нов. Чуваловна цо первични парторганизаце бюро заседане нийса доаца гIулакхаш лелададарах, селькора нов. Звягинцевна чIоагIа бехк бе яхаш чIоагIа гIерташ хиларах выговор яьй, учетни карточка тIа а язъеш.

ССКП райкома бюрос «Красный пахарь» яхача колхоза правлени декхарийла йир нов. Звягинцев ше хьалха хиннача балха тIа клуба заведующелла юхаоттаве, шийн хьалха хинна алапи а хургдолаш.

Первични партийни организаци чIоагIъе лерхIаш, ССКП райкома бюрос соцам бир парте райкома инструктор нов. Голышев П. Т. болх бе колхозе вахийта, партийни организаце секретаралла харжа колхоза коммунисташта из мога а деш. ССКП райкома бюрос «Красный пахарь» яхача колхоза первични партийни организацена тIадиллар колхоза хьалхле лелаеш йола кадраш мегаш йий хьожаш партийни собране дош дувцар а тIехьаюсача участкашка политически бизза кхетами шоашта тIабилла болх дика бовзаши бола новкъостий оттабар а.

Района газето ян критика нийса тIа ца эцаш моттигаш кхыча дуккхача колхозашкеи организацешкеи хилар белгал а даьккха, ССКП райкома бюрос первични партийни организацей секретараш, колхозийи организацейи кулгалхой декхарийла бир шийн ханнахьа критикага хьажа а Iалальмате чехка гучадаьнна кхоачамбоацараш дIадоахарг дола гIулакхаш де а. Района газета тIа араяьннача критически материалий хьакъехьа «Октябра 40 шу» яхача колхоза а Каргалински юрта Совета а кулгалхоша, нийса доаца гIулакх леладарах дола дош ССКП райкома бюро дувца оттадир.

Цу тайппара, «Красный пахарь» яхача колхозе болча критика IотеIаяраштa бехк баьб. Из цунца йистедаьннад ала мегаргдар. Цхьабакъда мишта ютаргья критика IотеIаярахи селькора тIакхувш хиларахи йола факт? яха хаттар отт. Цу хаттара цаI мара жоп дац: ССКП Каргалински райкомои цун хьалхарча секретара нов. А. А. Чайкинеи шоай ханнахьа кхетабаьбац сонтабаьнна кулгалхой. ДIахо ше бергболча балха тIехь цунах е йоагIаш йола выводаш е еза ССКП райкомо.

А. БОРОВИК,
ССКП обкома кепайоазон сектора заведующи.

Х. ХАСМАГОМЕДОВ,
«Ленинан некъ» газета партийни вахара отдела заведующи.

С-Г. КОТИЕВ,
«Сердало» газета партийни вахара отдела заведующи.

Г. ТКАЧ,
«Грозненский рабочий» газета письмой отдела заведующи.

В. И. Ленин ваь 91 шу дизарга

ЧIоагIа терко тIаяхийта кийчо яьй укх шера ССКП Каргалински райкома политпросвещене кабинето (заведующи нов. Д. И. Сукач), В. И. Ленин ваь 91 шу дизара ди дездара. ХьалхагIе а оттаяьча планах районерча колхозашка, предприятешка, учрежденешка лекцеш йийшай ССКП райкома болхлоша а нештатни лектораша а. Масала, комсомолка къонача лектора Г. Киндера йийшай «Сийлахь-воккха баьчча» яхача темах лекци района культура ЦIагIа. ХIаьта Каргалински юкъерча школа хьехархоша районерча колхозий бригадашка, звеношка йийшай В. И. Ленина вахарах, цун балхах лаьца лекцеш.

«В. И. Ленина вахари цо лелабаь болхи» яхача темах стенд кийчъяьй политпросвещене кабинето, хIаьта Ленина произведеней а цунах дувцаш йолча произведеней а йоккха выставка оттаяьй партийни библиотеке.

С. СУЛТАНОВ.

Специалиста хьехамаш

НИЙСА КВАДРАТАШ ХУРГЙОЛАШ МИШТА ДIАЕ ЕЗА ХЬАЖКIАШ

НИЙСАЧА КВАДРАТАША ХЬАЖКIАШ ХЬУВКЪАЮ

ХьажкIаш санна йола маьхера культура хьувкъаяра эггара лоархIамегIа дола гIулакх да вай механизаторашта квадратно-гнездовой хьисапе уж дика дIае хар.

Хьалха латтача хьажкIаш лелаерий опыто дика хьахьекхад, дIайийнача хьажкIашта ший ханнахьа а дика а механизмашца Iунал дича мара из культура хьувкъае йиш ца хилар.

УрагIа а пхорагIа а нух токхадеш дIайийнача хIамашта Iунал дича вIаштIехьдоал къахьегами ахчеи кIезигагIа а дохийташ, уж оасарах цIена хилийта. Цхьабакъда, дерригача кхай тIа дIайийна хIамаш нийсача квадратех ца хилча механизмашца гIулакх де йиш яц царна. Квадратно-гнездовой хьисапе хьажкIаш дIаювча хана чIоагIа лоархIам болаш да дIоахалашха а пхорагIа а мугIарч нийса хургдолаш хIамаш дIаюв агрегат лелаяр. Цо йиш хулийт одесски механизатораша санна йоккхийча скоростащца хьажкIашта урагIеи пхорагIеи культиваци е.

ХЬАЖКIАШ ДIАЕ СЕЯЛКАШ КИЙЧЪЯР

Вай республике квадратно-гнездовой хьисапе дIаюв хьажкIаш бустама аьшкасаьрг зула а тувсаш болх беча СКГК-6В а СКГН-6 а яхача сеялкашца хьажкIаш дика дIаювлга вIаштIехьдаккхара бокъонца нийс а яь кийчъе еза сеялка. Цу гIулакхза механизатораша къаьстта зе деза ер дешаш:

1. Сошникех йоахка клапанаш цхьан ханна а цхьан боараме а фу Iохецаргдолаш оттае еза. Гучадаьннад, нагахьа санна узлоуловителаа мIара сацщалца тIехьашка а бахийта сошникий тIехьашкара харшаш деллалуча ханна клапанаш хьаелллалуш хуле, болх беча хана, мIара бустама аьшкасаьргагахьа кIеззига кIезигагIа тIехьашкахьа эзача, клапанаш эшшача боараме хьаелллалуш хилар. Клапанаш гIаьххьача боараме хьаелллалургйолаш нийсъю клапаний рычагаш нийсача боараме оттаярца а механизма распределителa чIийний дIоахал нийсдарца а. Клапанаш нийса хьаелллалой ха деза аьттехьарча а аьрдехьарча а узлоуловителашка дика хьажа а хьежа. Клапанаш нийсъеннайий дикагIа ховргда сошникаш чу Iочуяхийта йоахкача 5—6 миллиметр сомал долча шарикашца.

Узлоуловителa мIараш шорттига тIехьашка хьрча хана мIара сеццача моттиге узлоуловителa корпуса тIа даьккхача секах хов аьшка бурилгаш Iочулега ха. Нагахьа санна мIараш соцача аьттехьарча а аьрдехьарча а узлоуловителий корпусаш тIа яьча белгалонашта юкъера юкъ йистача ховргда, болх беча узлоуловителa гаргагIча сошникал гаьнагIара сошник фу Iохецара мел тIехьаюс. Нагахьа санна цу белгалонашта юкъера юкъ 10—15 миллиметрал совгIа хуле, боарам тIара яьнна сошник нийсъе еза.

2. Сошникашкара клапанаш хьаеллара узлоуловителий мIарашта тIабодаш бола низ 8—10 килограммал тIех хила йиш яц.

3. Фу тоссаш йолча аппаратех йоахка дискаш хIара бIена 3 хьажкIа фийг чубужаргболаш нийсъяь хила еза. ДукхагIа долча боахамаша дIадуврдола хьажкIа фу ялатий продуктай Управлене предприятешка калибровка яь да. Калибровка еча хана хьажкIа фийгаш доккхалга-зIамигалга а формага а хьежжа 11 фракцена декъаш хиларах дIадувча фун фракцега хьежже нийса херча оттае еза дискаш.

ТIехьайийзача сеялкашца бIаьха фийг болча хьажкIа фу дIадера 5 миллиметр сома йола дискаш оттаю, хIаьта герга фийг бар дIадера 6 миллиметр сома яраш оттаю. Iургий дукхалга диллача эггара дикагIа лоархIаш я 12 Iург а доаллаш, 12—14 миллиметр диаметр а йолаш йола дискаш. Тракторах йоаллаеча 9 комплект дискаш йолча сеялкана оттае еза дискаш хьажкIа фун тайпага хьежжа, къаьсттача таблица тIара херже оттаю. ТIехьаювзача а тракторах йоаллаеча а сеялкашта юххера а малагIа дискаш харжа еза хов гIаьхьа болх беча боарамах сеялка а лелаеш, дIатесса бустама аьшкасаьрг а болаш, лаьттан тIа гIолла фу мишта тосс хьажарца. Фу мишта тосс хьожача хана фу тоссаш йолча аппараташ чу тайп-тайпара а бIенашкара хьажкIа фийгаш лаьрхIача дикагIа я аьнна хеташ йола а дискаш оттаеш хиларах хов хIара бIена эшшача боараме фийгаш тоссараш малагIа дискаш я.

4. ДIадувш дола фу 6 сантиметргара 10 сантиметрга кхаччалца кIоарга де деза. Фу кIоарга-тIеха дIадера сошника гIонга хьежжа кIал йоахка вордингаш лакхъеш а лохъеш а нийсъю сеялка.

5. МугIараштa юкъера йовкъаш а мугIараш санна нийса хургйолаш маркераш оттаю. Маркера гаьнал аьттехьара чарх е аьттехьареи аьрдехьареи чархаш хувц-хувцаш трактор лелаярга, мугIараштa юкъера йовкъий шоралга, сошникий дукхалгеи сеялка тIа уж нийсъяргеи, хьалхашкарча чархашта юкъерча юкъагеи хьежжа хургда. Трактористаша дикагIа лоархIача тайпара трактора хьалхашкарча чархаца агрегат лелаяра маркер гаьна-гарга мишта йижа еза укх формулаца лоархI (юкъера йовкъаш 70 сантиметр хилча):

$$М = \frac{350 \pm B}{2} + 70$$

«М» яхача алапо хьахьокх маркер масс сантиметр гаьна юж;

«В» яхача алапо — трактора хьалхашкарча чархашта юкъера юкъ;

«+» яха тIатохара хьарак аьрдехьарча маркера гаьнал лоархIача хана оттаду, хIаьта «—» яха тIерадаккхара хьарак аьттехьарча маркера гаьнал лоархIача хана оттаду.

6. Бустама аьшкасаьрг хьахецаш дола загалаш дика вIашагIдехкадий а цун тормозной низ мел ба а хьажа веза. ЛерттIа оттабаьча загала тормоза низ 21—25 килограмм хила беза.

7. Тракторах йоаллаеча сеялках йоаллача делитело а цу тайппара болх нийса бой хьажа деза.

Фу тоссаш йола дискаш дIаоттаеча хана ха деза 8 миллиметр сомал дараш кхы гIоз тIа ца боллаш оттаеш хилар а 6—7 миллиметр сомал долчарна 1—2 миллиметр сомал дола гIозараш а декке оттаеш хилар а.

МИШТА БОЛХ БУ СЕЯЛКА ФУ ДIАДУВЧА ХАНА

Бустама аьшкасаьрг механически хьисапе зула а увттабеш хьажкIаш дIаювш дола кхаш дика шаьрдаь хила деза, ца хуле аьшкасаьрг дIатувса а луш гоам лу, хIаьта цунах квадраташ а талх. Сеялка лелаяра эггара дикагIа лоархI 600 метр дIоахал дола кха, цхьабакъда, дика тоадаь дIаьхеи нийсеи кхаш хуле, шозза бIаьхах (1200 метр) аьшкасаьрг а мегаргба. Нагахьа санна кха боса-оагIонца дале, мухалех е еза хьажкIаш (вешта аьлча урагIа а мухалех а). Эггара хьалхагIа сеялка йола а ялийта, бустама аьшкасаьрг хьабоасталуча хана, кхай дIоаххала харш дахьа деза, бустама аьшкасаьрг кхай гIайнаца бужаргболаш. Цу харша тIа белгалонаш ю, хIаранена юкъе 60—80 метр юкъ а юташ. Дихьача харшаца бокъонца нийс а йийя, кха кхоачалуччара 16—20 метр гаьна а яьккхе оттаю трактори сеялкеи.

Нагахьа санна аьшкасаьрг хьабаста болабечара кхай са нийса бале, бустама аьшкасаьрг хьахецаш бола хьалхара загал кха юхьера 7 метр гаьна богI, сеялка узлоуловителa 1 метр аьттехьа хургболаш. Цул тIехьагIа чIугагара дензь аьшка мушах йоаллача тIехьаювзача сеялка 13-гIеи тракторах йоаллаеча сеялка 6-гIеи аьшкасаьрга упорни шайбашта тIагIолла, бос бола зиг хьоарчаду. Из белгало яь шайба хургья дIахо болх беш сеялка узлоуловитель нийсса цу шайба тIа нийсъелча юха а сецаргйолаш. Цига гIолла дода сеялка юхаерзаш дола доазув.

Цу тайппара, го баьккха сеялка юхаерзачара дIа ца бувш буса оаса 17 метр шера хул. Из сеялкана биъ го баьккхал моттиг я. Цул тIехьагIа, сеялка айяь сошникаши маркераши а йолаш, кха дIоаххала йолалу (II-гIча положенега), аьшкасаьрг боасташ а бужабеш а.

II-гIча положене оттабу загал хьалхарчоа нийсса духьала оттабу, аьшкасаьрг бахача оагIорахьа нийс а беш, кха кхоачалуча йистагара 7 метр Iоахо а болаш.

Бустама аьшкасаьрг хьахецаш бола загал кIеззига IочукIоаргбу, мукъа дола аьшкасаьрга духь шоллагIIча загалах боаллача аьшка муша чIугах дIатосс. Цу хана аьшка муша цхьа гов, направителa чIугагара 10—15 метр гаьна хургдолаш, загала барабана тIалуст муш. Цу аьшкасаьрга говнах йоалла 13-гIа е 6-гIа шайба а цу тайппара белгалъю.

Юха а ерзайийя. хьажкIаш дIае йолаяла мара ца езаш дIаоттаю сеялка. Белгалъяь шайба узлоуловителa нийсса уллув хила еза. Узлоуловителa чу боллаш бола аьшкасаьрг, белгалъяь шайба узлоуловителa мIарана тIехьашкахьа хургйолаш болл. Эггара хьалха сеялка йолаялийтале, къаьстта чIоагIа оза беза аьшкасаьрг.

Цу гIулакха, бустама аьшкасаьрг хьахецаш болча загала барабан собачкаца дIачIоагIбу, загал узлоуловителa нийсса лаьттах Iочу а бегIе, чIоагIа тIехьашкахьа соттабу бустама аьшкасаьрг нийс а беш. Загал юха а собачка хьалъай а йийя, хьалхашкахьа соттабу, тIаккха загал лаьттах кхы а кIоаргагIа Iочубохийт, из нийсбаллалца тIехьашкахьа а соттабеш.

Бустама аьшкасаьрг хьахецаш бола загал IобегIа баьнначул тIехьагIа, гIаьххьача боарамах эза муши аьшкасаьрги болаш, барабан собачкаца дIачIоагIбу, сошникаш болх бе кийча хургйолаш Iохеш. дIадензa долча лаьттангахьа Iохец маркераш а, тIаккха сеялка аьрдехьарча чарха лерах йолайолийт трактор.

Эггара хьалха сеялка хьажкIаш дIае йолаеннача хана фийгаш чудиййша бIенаш вIаши нийса дий хьажа веза. ХьажкIа бIенаш бустама аьшкасаьрга шайбашта уллув ца а нийслуш, царна 11—14 сантиметр тIехьашкахьа нийсдала деза сеялка йодача хана. Фийгаш мел хьалха лег хьожаш нийс а деш, болх беш йола узлоуловитель пхорагIарча мугIарашкара бIенаш лесттача оагIорахьа оза еза. Узлоуловитель хIара дехьа-сехьа массаза йоахкх цун тяга дIоахал а нийсде деза эшшача боарамга кхоачаш из йаьхъеш а лоацъеш а. Кхай юхье Iоккхаьчача хана узлоуловитель белгалъяьча бустама аьшкасаьрга шайбана нийсса хургйолаш юхасоцае еза сеялка. Цул тIехьагIа аьшкасаьрг узлоуловителах хьабоаккх, маркери сошникаши хьалъайю, агрегат юхаерзаю, тIаккха маркера йитача лерах Iо а ерзаяь, белгалъяьча шайбана нийсса хургйолаш дIаоттаю сеялка шоллагIа го баккхара. ЛаьттагIара загал хьалбоаккх, хьабаьста хинна муш барабана тIа юха тIалуст, хьажкIаш дIаенза долча оахам тIа 5,2 метр гаьна а баьккхе, 1-гIча положенех IобогI загал. Бустама аьшкасаьрг хьахецаш бола загал IобогIача хана бустама аьшкасаьрг 20—25 килограммага кхоачаш низ ловргболаш оз (загала барабан кIалтIбаллалца) собачка барабана храповика тIа IотIа а оттийташ. Цул тIехьагIа бустама аьшкасаьрг узлоуловителa чу болл, маркери сошникаши Iо а хийце, шоллагIа го боакх 1-гIча положенегара шоллагIча положенега кхаччалца, маркера даьккхача жIакана нийсса трактор а лелаеш, тIаккха го чакхбаьлча сеялка юхасоцаю, белгалъяьча аьшкасаьрга шайбана нийсса узлоуловитель а хургйолаш.

Го баьккха баьнначул тIехьагIа сеялка бустама аьшкасаьрг хьахецаш болча загала дIатIаккхоачача хана аьшкасаьрг сов эза хиларах барабан кхыча оагIора берз, храповиках тоссаенна йоалла собачка хьаэккх, муш барабана тIара шорттига хьалусталу. Цо йиш хулийт аьшкасаьрг гIаьххьача боараме (20—25 килограмм) эза лоаттабе. ШоллагIа го боаккхача хана а цу тайппара хьож упорни шайбашца нийсдича бIенаш мишта хиннад. Фийгаш а цу тайппара 11—14 сантиметр тIехьашкахьа легаш хила деза. Цул совнагIа, хьалхатIеи шоллагIеи го баьккхачул тIехьагIа пхорагIарча мугIарашкара бIенаш шоайла вIаши нийса хиннадий хьож. Царга хьажара сеялкаш шозза хьали Iои тIехъяьннача хьахинна пхорагIарча мугIарцара шийтте а бIы хьаоахк, бIенаш чу загалаш догI. Из юххьанца тохкам белга мара дац хIана аьлча хьалхара го боаккхача хана хьахинна бIенаш вIаши нийса доацаш хул, сеялка хьалхара го боаккхача хана аьшкасаьргаца са баьккха ца хилар бахьан долаш.

Цудухьа узлоуловитель нийсъе езаш, нагахьа санна хьалхара а шоллагIа а тIехьагIа хьахиннача пхорагIарча мугIарашта юкъера юкъ 10 сантиметр харцахьа яьнна ца хуле. Цу хана болх беш йола узлоуловитель бIенаш юстара даьннача оагIорахьа дIаоза еза, уж юстара даьннар миссел моттиг а лоацаш.

ШоллагIа го баьккха а яьнна, агрегат юхаерзаяьчул тIехьагIа сошникаши маркери Iохец, бустама аьшкасаьрг хьахецаш бола загал II-гIча положене тIа а баьккхе, 8,4 метр гаьна дIа а бихье, бустама аьшкасаьрг лакхехьа яздаьча тайпара эза хургболаш, узлоуловителa нийсса хургболаш IобогI из.

Бустама аьшкасаьрг хьахецаш дола загалаш дIахо беча балха хувц сеялка шоллагIа го баьккхачул тIехьагIа деггIача тайпара уж Iо а догIаш. ХьажкIаш дIа а ювш кхозза го баьккха баьнначул тIехьагIа тIеххьара тохкам бу бIенаш нийса хиннадий хьожаш. Нагахьа санна бIенаш кIеззига нийса доацаш, 4—5 сантиметр юстара даьнна хуле, болх беш йола цхьа узлоуловитель иззамиссел дIахо яьккхача тоъаргья бIенаш юстара даьннача оагIорахьа. Нагахьа санна бIенаш сов гоама хуле, уж юстара даьннар миссел йолча юкъах ах юкъ хIаранега а лоацийташ, шаккха а узлоуловитель цу оагIорахьа оза еза. Дуккха го баьхачул тIехьагIа хьахиннача бIарччача мугIарашкара бIенаш ± 5 сантиметр мара чоал дала йиш яц нийса вIаштIехьъяьккхача сеялка. Дуккхача сеяльщикаша мугIараш нийсагIа хилийтар духьа бустама аьшкасаьрг хьахецаш дола загалаш хIара массаза хувц бустама аьшкасаьргах йоаллача хьалхарча шайбана уллув кхы загалаш догI. 3—4 го баьккхачул тIехьагIа мугIарех дагIача загалаша фийгаш нийса дIадийна хилар хьа а хьокхаргда, цIаькха догIаш дола загалаш мишта догIа деза хойташ новкъостал а дергда.

Нагахьа санна кха мухалех уллаш хуле, цун лакхагIа йолча оагIорахьа бустама аьшкасаьрг хьахецаш бола загал IобегIачул тIехьагIа боаррамагIа хинна аьшкасаьрг кхы а чIоагIагIа оза беза, 2—4 церт тIехъяллалца храповик хьа а хьовзаяь, тохкама дегIача загалий мугIарца нийс а беш. ХьажкIаш дIаювча хана массаза а цхьан сухалца лелае еза трактор, вешта аьлча фийгаш хьалхагIа легаргдолаш узлоуловитель оттаеча хана лийннача тайпара. Трактор кхыча сухалга йоаккхаш хилча, фийгаш тIехьа-хьалха мишта лег хьажа веза, хIаьта дукхагIа йолча хана нийсъе езаш а хул.

МИШТА НИЙСЪЕРГЬЯ КВАДРАТАШ ДИЪСАЬНА ДОАЦАЧА КХАЙ ТIА

Бустама аьшкасаьрг зула а бетташ квадратно-гнездовой хьисапе хьажкIаш дIайийча квадраташ нийса хул диъсаьна шаьрача кхай тIа хинна ца Iеш, гоамача кхай тIа а. Кхайна пхорагIа долхача гIайнех цаI е шаккха а тIай нийса са болаш деце е уж хьувзаш, гоама дале, белгалонаш а яь хьажкIаш дIаера ши хьисап да. Хьалхарча хьисапа бустама аьшкасаьргаца еш йола белгало ю кхай лоацагIа болча оагIон саьнгара 17 метр шера кхай оаса а буташ. Цу тайпара нийсдича дIаенза юса кхай юхь йиъ саьна хургьяц. Из хьисап дика да, агрегат юхахьувзача доазой эггара шерагIеи эггара готтагIеи йолча моттигашта юкъера юкъ 5—6 го баккхал мара сов-эшаш ца хуле.

ШоллагIча хьисапах агрегат юхахьувзаш дола чухьнахьара доазув пхорагIча гIайнаца нийс а деш 17 метр хьакъоастаду хьалххагIе а, е массехк мунда а егIе белгалдоаккх, е кхай тIа гIолла харш доаккх. Цунна меттел белгалонаш яьча гIолла трактор лоал, цун лерах хургда доазув а. Цу тайппара хьажкIаш дIае йолаялале хьалхагIа мугIарчех хьажкIаш ювча сеялкашца биъ го а баьккха дIаде мегаргIа агрегат юхахьувзаш дола доазув. Цу хана сеялках йоаллача йисттерча сошника лерах хургда из доазув.

ШоллагIча хьисапе бустама аьшкасаьргаца хьажкIаш дIаювча хана хIара сеялка го массаза баккха белгалъяь шайба хувца езаргья, белгалдаьча агрегат юхахьувзача доазонца нийс а еш. Белгалъяь шайба хувцача ханна дехьа-сехьа яккха еза бустама аьшкасаьрг хьахецаш болча загала чIуга юххе бустама аьшкасаьргах йоалла шайба, чIугаи белгалъяьча шайбанеи юкъера юкъ массаза а 13-гIчеи 6-гIчеи упорни шайбашта юкъерча юкъа нийса хургйолаш (тIехьаювзачеи тракторах йоаллаечеи сеялкашка хьежжа). Цу хьисапах хьажкIаш дIаер гIойленагIа да кхай пхорагIара доазув дикка шерагIа е готтагIа долча хана.

Лакхехьа дийца дерригa гIулакхаш кхоачашдича сеялкай балха овсарле сменах 20—25 гектар а кхы лакхагIа а хул, хIаьта уж дIа дикагIа а юв. Шеко яц, вай механизатораша шоай кхетамаш лакхдара тIагIертта къахьегаргхиларах а укх шера хьажкIаш дIаювча хана квадраташ нийса хилийтар духьа шоай беррига низ оарцагIбоаккхаргхиларах а. ТIаккха вIаштIехьдаргда «кхай аьла» дика хьувкъаяр духьа лоаттабеча къовсама дика лард йолла.

Р. ВАНЯН,
инженер-механик.

Бешамашка хий детташ ба

ДIайийнача хIамашта хий деттара болх чIоагIа дика лелабу Сунженски района Ленина цIерахча колхозе. ХьажкIаш дIаювргйолча лаьтта хIанззехьа хий теха чакхдаьккхад. Хий деттара балхаш деш къаьстта звено я колхозе.

Иштта звено я колхоза юкъарча сомий беша хий детташ а. Цу звеноца ба Ачхонов Хожа-Ахьмад, Убайтаев Адам, Мазаев Дага, звеньевой Абдул-Муслимов Юнус. ХьалхагIа латаш йолча беша хий теха а баьнна, дукха ха йоацаш дIаегIача къонача беша хий тохаш я хIанз звено. Iурра денз сарралца хий детташ хул звено членаш, цудухьа балха нормаш массаза а тIеххоачашъю цар.

Колхоза сомий беша балхаш деш болча къахьегамхоша дош деннад латаш йолча бешах хIара гектара тIара семилетка кхоалагIча шера 60 центнер сомаш баха. Из дош сийленца кхоачашдара дика новкъостал дергда хIанз бешамашка деттача хиво.

Сурт тIа: сомий бешамашка хий деттача звено звеньевой Абдул-Муслимов Юнус колхоза къонача беша хий тохаш воалл.

П. КИРИЕНКО тексти сурти.

Семилетка кхоалагIча шера доккхий декхараш тIа а йийца, хьинаре къахьегаш хьабоагIа Наурски района Ленина цIерахча колхоза № 3 йолча шурий-товарни ферма хьайбаш леладераш.

Доккхий толамаш даьхад цу ферме хьалха латтача доярка Хаженова Верас. Цун группаца ба 10 етт. Укх шера хIара Iаттагара 2700 килограмм шура яккха декхар тIаийцар цо.

Ше денна дош толамца кхоачашду Верас. Ший низ а хьинар а ца кходеш къахьегарах хIанзале хIара Iаттагара цо яьккхай 1309 килограмм шура.

Сурта тIа: доярка Хаженова Вера.

И. ПЛИЕВА,
сурти тексти.

Доярка—коммунистически къахьегама ударник

Шелковской района Сталина цIерахча колхоза № 2 йолча шурий-товарни ферме Евгения Федоровна Молдован доахан детташ йола массехк шу да. Юххьанца балха енача хана доаханна де деза гIулакх дика ца довзаш, уж деттарца хьакхашта яланза яр из. Ха дIа ме йода Iомаелар, доахан шура тIаетта даьлар.

1958-ча шеррехьа а ше деттача доахах хIара Iаттагара 2.254 килограмм шура яьккхар Е. Молдована, хIаьта 1959-ча шера — 2.531 килограмм. 1960-ча шера кхы а чIоагIагIа ка яьлар доярка — хIара Iаттагара 3.393 килограмм яьккхар цо. Ши шу мара юкъе ца долаш 1.139 килограмм шура тIатехар Молдована беттача хIара Iатто.

Хьахилар 1961-гIа шу. Сталина цIерахча колхозе бруцеллез хиннача деттача доахах къаьстта ферма вIашагIъеллар. Цу ферме доахан детта гIо шийга аьлча, вIалла шек ца йоалаш раьза хилар Евгения Молдован. Уж доахан лазар кхийтта, шура кIезига луш доллашехь а, царех хIара Iаттагара 3000 килограмм шура яккха дош деннад цо.

Эшшаш дола гIулакх хIара Iаттага цо дIа ца кхоачийташ цхьаккха а ха ягIац. Ер шу доладелча денз ше деттача доахах хIара Iаттагара 987 килограмм шура яьккхай цо.

Доахангара йоаккха шура алсамъяккхара даькъе Евгения Молдована беча балхах доала беркат теркал а деш, колхоза правленеи партийни организацеи «Коммунистически къахьегама ударник» яха сийлен цIи еннай цунна.

С. СУЛИН.

Iаьсий дика кхеду

Хьдда доахан къоаста а даь, царна кIал а тувсаш Iаьсий докхаделга хьоахадича цу гIулакхах дика ца тешаш, шек бувлаш бар Грозненски района Старо-Юртовски совхоза хьайбаш леладеча боахамашкара цхьабола болхлой. Цхьабакъда, из гIулакх пайдана хилар кертагIдоахаш вар совхоза керттера зоотехник нов. Попач. Соахка сентябрь бетта из гIулакх дIадоладир совхозе.

КIал а тувсаш Iаьсий докхадара шурийна дикагIа дола доахан къоастадар кхераш бар юххьанца совхоза доаркаш. Цхьабакъда, из а иштта хиланзар. Iаьсий докхадара къоастабир тIара халачеи къаьначеи доахах 20 етт. ХIара Iаттах 3—4 Iаса дакхийтар. Iаьсий дика тоаденна дар.

Iаьсий дакхийтара къоастадаь доахан дика кхаба деза. Шишша Iаса дакхаш болча Iатта совхозе укх боарамагIа доакъар лу: дикача аьла 12 килограмм, концентратий ши килограмм, силоса 40 килограмм, барда 50 килограмм. Дакхаш дола Iаьсий дукхагIа хилча, из доакъар а цунга хьежжа совдоаккх.

КIал а тувсаш Iаьсий докхадеча доаханга а Iаьсашка а хьожаш ба шоай болх дукха а безаш хььнала къахьегаш бола Алханова Рабуи Юшаева Маликеи. Цар дика кхоабаш хиларах шортта шура хул доаханта, Iаьсий диза, дерста, дика дегI дахьаш да. Лазар хинна а денна а цхьь-цаI Iаса дац цига.

Iаьсий дакха доахан а Iаьсий шоаш а латташ йола моттиг дика вIаштIехьъяьккхай. Шишша етт чулатташ къаьст-къаьста оагилгаш а долаш кхий да. Царех дакхаш дола 6—7 Iаса къаьсттача кхыча оагилга чу лоаттаду.

ХIанз совхоза хьалхарча отделене 30 етти шоллагIча отделене 31 етти ба Iаьсий докхаде къоастабаь. Цу доахах дакхаш хIара отделене 90 Iаса а да.

Дийнахь-бус кхозза докхаду Iаьсий: Iуйрийна ялх сахьат даьлчеи, делкъийга цхьайтта сахьат даьлчеи, сайрийна ялх сахьат даьлчеи. Цул совнатIа Iаьсашта массаза а люцерн, йол, хьажкIий ишк, минеральни доакъар хулийт.

ШоллагIча отделене Iаьсашка а Iаьсий дакхача доаханга а хьожаш, шоай болх дика лелабеш ба Александра Пронюшкинаи Саид Закераеви.

Iодаь 7—8 ди даьлча денз доаханна кIал а тувсаш докхийт берша Iаьсий 3 бутт баллалцеи се Iаьсий 4 бутт баллалцеи. Хан-ханнахьа ара а доах уж.

Иштта Iаьсий кхабар пайдана хилар пучадаьннад Старо-Юртовски совхоза. Из пайдане гIулакх хилар дIадовзийташ дукха къахьийгар совхоза керттерча зоотехника Попачеи бригадира Бетрахмадов Султанеи.

Старо-Юртовски совхозо дIадоладаь из пайдане гIулакх Iомаде цига баха хиннаб № 1 йолча шурий совхоза, Ермоловски оалхазарий совхоза, «Новый быт» яхача колхоза хьайбаш леладеча боахамашкара къахьегамхой.

М. ЩЕРБАКОВ.

Бlаьстан балхаш дика дIахьу Сунженски района XX-ча партсъезда цIерахча колхоза къахьегамхоша. ССКП XXII съезда дикача совгIатаца накъа бахара, ялат хьувкъийтара дика къахьег цар.

Гидуаргаш дIаювш эггара хьалха балха араваьлар Чеботарев Петр. Дика къахьегаш хьавоагIа из. Нормах 12,5 гектар гидуаргаш дIае езача, 15—17 гектар юв цо хIара дийнахьа.

Гидуаргаш дIайийна а ваьнна, хIанз магар дIабийнача моттиге лаьтта тоIадеш ва Чеботарев. Цига а массаза санна хьинаре къахьегаш хьавоагIа из. Дийнахьа 13 гектара тIара лаьтта IотоIаде дезача 15-18 гектара тIара тоIаду цо.

СУРТА ТIА: механизатор Чеботарев Петр лаьтта тоIадеш воалл.

И. Плиева тексти сурти.

Хьувкъаергья комсаш

Семилетка кхоалагIча шера геттара дика комсаш хьувкъае лаьрхIад беррига советски наьха санна хьинар лаккхденнача, комсашцара балхаш деш йолча тха звенос а. Оахош лелаеча 18 гектар комсий бешара 216 тонн дикача комсий яккха соцадаьд оаха.

Соахка йокъал а этта ерригача районе а комсаш яйнайоллашехь а, оаха дика къахьегарах тха комсаш йовнзар. Планах хIара гектара тIара 6 тонн яккха лийрхIача метте, тха звенос 10 тонн яьккхар.

1954-ча шера денз хIанз се йолча комсий беша болх беш я со. Комсаш хьувкъийтара а хьаяьнна комсаш дика хилийтара а де деза балхаш дукха да. Агротехнически хьехамаш дизза кхоачаш а деш, де деза балхаш ший хан-ханнахьа дойя комсаш массаза а дика хьувкъ.

Гуррахье а дIаболабаьб тха звенос укх шера комсаш хьувкъийтара болх. ХIара гектара тIа 200 килограмм суперфосфат, 120 килограмм сульфат аммония, 10 тонн ширдаьнна кхо диллад звенос.

Кхыйола культураш санна йоацаш, деш дола гIулакх цхьа ди а тIехьа-хьалха далар чIоагIа лоархIаме долаш культура я комсаш.

Комсаш дIайогIа лаьтта дика хилар чIоагIа лоархIам болаш гIулакх да. Тха совхоза а ерригача Наурски района а лаьтта ший тайпара да. Цу лаьттан кIалхарча тIоанашка дукха минеральни тухаш да. Нагахьа санна комсашта тохаш дола хий ший ханнахьа ца тохе, цу техача хица цхьана Iанарца хьал а гIетташ йов йолалу лаьттанца кIал хинна тIоадал а. Цу тIоадалца лаккхехьарча тIоанашка дувл кIалхьарча тIоанашка хинна тухаш а. ТIаккха цу тухаша комсашта зе де тарлу. Цудухьа комсашта тохаш дола хий хаьдда боарамагIа тоха деза, тухаш доахкача тIоанашта IотIаккхоачаргдоацаш.

Айса болх беча укх ворхI шера чIоагIа дукха безабеннаб сона сай болх. МоллагIа из бале а, беза а безаш беча балхах беркат дукхагIа доалл.

Массаза а звеноца болх бераш цхьа нах хилар геттара дика да. Звеноцара нах хувцаш хиларах дукха зе доалл. ЦаIаш IомаБенна боаллашехь а, уж дIабаьле, царна меттел хьатIабоагIа комсашта де дезача гIулакхах цхьаккха а хIама ца ховш бола керда нах. ТIаккха уж а Iомабе безаш хул, хIана аьлча, комсашта деш дола гIулакх хIаране эшшача тайпара деш ца хилча ерригача звенос хьийга къа а доврг ма дий.

Тайп-тайпара дукха балхаш да комсаш хьувкъийтара де дезараш. Доккха декхар да укх шера тха звенос тIаийцар, хIаьта а сийленца кхоачаш-м дергда оаха из. 1961-ча шера тIаийца декхараш кхоачашдара малагIа балхаш ду тха звенос?

Моттигера удобренеш комсашта чIоагIа пайдане хилар дика кхета а деш, шортта уж удобренеш ехкай. Комсий бешамашка болх бе йиш йоацаш ха эттача хана комсашта гIулакх мишта де деза уж Iомабеш болхлошца занятеш йора оаха. Цу занятешка оаха къаьстта белгалдоахар комсаш мишта яIа еза, тайптайпарча лазарех уж мишта лорае еза.

Бlаьсти-ахкан хана лаьтта докъа ца далийтар духьа балхаш ду звено членаша: комсий мугIарашта юкъера лаьтта цамца доах, оасар дIадоах, хIана аьлча, комсаш дегIаяхкара а латара а эшаш йола хьоанал юъ оасаро. Комсий гаьнашта лазар ца хилийтара Iура а сара а эш-эшша молхаш еттар. Молхаш Iурреи сарахьеи мара тоха мегаргьяц, хIана аьлча, ди дIоахденнача хана молхаш техача цар гаьнаш йоагаю.

ССКП Центральни Комитета решенеш кхоачаш а еш, парте XXII съезда сийленца накъа дахар духьа социалистически яхь а йоаржаяь, паччахьалкхенна комсаш ялара план ханал хьалха кхоачашъяра къовсам лоаттабеш я хIанз тха звено.

Комсаш чуэццашехь а дIадолалу тхо хьатIадоагIача шера уж дика хьувкъаргйола балхаш де. Фу ду оаха?

Комсий гаьнаш дегIаяхкара а уж латара а хиланза ца доалаш да кхача, йIовхал, тIоадал. Йовхал шортта кхоачам болаш я тха районе. Моттигереи минеральнии удобренеш а ехкача, лаьтта докъалургдоаца балхаш а дича комсаш хьувкъаргья. Из кхета а деш, оахош тIаийца декхар кхоачашдара 758 тонн ширдаьнна кхо диллад оаха комсий беша, цул совнагIа хIара гектара тIа 75 килограмм кхоачаш минеральни удобренеш а ехкай.

Iай лоа сецадеш а, эш-эшшача хана хий детташ а дукха балхаш ду оаха комсий бешамашкара лаьтта докъа ца далийтара. Къаьстта лоархIам болаш да комсаш лата йолаеннача хана денз уж кхаьча яллалца лаьтта докъа ца далийтар.

Мамотта сихагIа, комсий чIонакаш эттIа йолаялалехьа чакхдаккха деза комсаш хьалъехкилга. Соахка оаха из болх бархI дийнахьа йистебаьккхар. Иззамо мара тоаде йиш йоацаш гIулакх да комсий гаьнаш йоIилга а. Ханнахьа яIарои хьалъехкарои комсаш дикагIа хьувкъийт.

Комсашта атта хул мильдью яха лазар. Цу лазаро комсаш чIоагIа йоаю. Комсаш лелаераша мел хьийга къа зехьа дов комсашта из лазар хилча. Цудухьа хан-ханнахьа, агротехнически бокъонаша хьеххача тайпара молхаш а етташ, даиман къовсам лоаттабу оаха тхоай комсашта из лазар ца хилийтара. ДукхагIа йолча хана тракторашца етт оаха молхаш. Тракторaш лелалургйоацаш хотта хилча мара кулгашца бац из болх. Цу балха иштта механизаци яь хиларах дукха хала а доацаш кхоаду тхо уж молхаш тоха.

Комсий гаьнашта юкъе шортта фо а сердал а хилийтар духьа гIа техачул тIехьага а шозза хьалъехк оаха комсий гаьнаш. Гаьнаш дукха-кIезига кхотаяларга хьежжа бу оаха из болх. Комсашта лазараш ца хилийтара а уж дика латийтара а боккха лоархIам болаш гIулакх да из.

Комсаш дика хьувкъара цох боккха пайда боалаш хиларах оаха комсашта зиза тохалехьа дIайоах комсий гаьний сов йола гаьнилгаш, цIатед тIера бовхьаш. Сов йола гаьнилгаш дIаяхара эггара дикагIа йола ха я август бутт.

Агротехнико хьеххача хана нийсдеш, хьалха-тIехьа ца доахаш де деза уж дерригa балхаш, иштта мара Iалашдулургдац комсаш дика хьувкъилга.

Дерригача дунен тIарча къахьегамхой дезача ден — 1-ча Мая сийна социалистически яхь а йоаржаяь, чуийнна бIаьстанара балхаш кхоачашдеш я хIанз комсаш лелаеш йола тха звено. Семилетка кхоалагIча шера оахаш тIаийца социалистически декхараш дизза кхоачашдергхиларах бIубенна а да тхо.

Анна АНТОНОВА,
Наурски района Ленина цIерахча совхоза 1-ча отделене звеньевая.
дIаяздаьд
Б. БУЗУРТАНОВА.

Доазол дехьара

Мишта йолаяьй Кубера интервенци

НЬЮ-ЙОРК, 19 апрель. (ТАСС). Американскии латиноамериканскии источникашкара укхаза хьакхаьчача хоамех долчча бесса сурт хьаотт тIемаца Кубе чубоагIилга мишта кийчдаьд гойташ.

Флориде (США), Паиаме, Никарагуа, Гватемале сьалхагIе а кийчъяь хинна массехк эзар саг юкъе вола контрреволюционни отрядаш, доккхий эскара доакъош а даь, апрель бетта юххье вIашагIъехкар. Цул хьалхагIа тIема кийчъяьй уж. Уж соединенеш лелаярга а тIемаца кийчъярга а дIаухийташ хинна ахча тайп-тайпарча моттигашкара хьеждадьд, керттерча даькъе кхыча мехкашка подрывной болх лелабара йолча США фондашкара а хьеждеш.

Интервенци йолаяла массехк ди хьалхагIа наемникий бIунаш американски тIема-форда флота транспортни кемаш тIа ховшадьд. Наемникий цхьадола доакъош Никарагуана малхбоаленгахьа ядача аэродромашка дIадигад американски авиационни компанейи США ВВС-ей самолеташца. Цигга царех парашютно-десантни группаш яьй. Берригача наемникашта чIоагIа тIадиллад, нагахьа санна шоаш плен буге, шоаш Iомабеш а Кубе чубаха кийчбеш а американски инструкторащ хинна хилар цар къайла лоаттаделга.

ВIашагIъехка яьнна подразделенеш американски транспортни кемашца 14-гIчеи 15-гIчеи апреле Кубагахьа хьожаяьй, 17 апреле Iуьрра цун къулбехьангахьарча доазонга уж кхоачаргйолаш. Хьалхарчоа тIом болабе лаьрхIа хинна моттиг, керттерча даькъе, Сиенага Орьенталь де Сапата яха район хиннай (Лас Вильяс яхача провинце къулбехьенгахьара форда йист). Контрреволюционни наемникаш тIабола кемаш Кубай доазонашта юхе кхаьчар массехк американски эсминцо лора а деш.

Кубински тIема кемаш тIа ца кхачийтар духьа цу каравана хьалха а юстаро лаленашка а американски подводни лодкаш хиннад. Десанта йоккхагIа йола группа Iойоссаяьй Центральни Куберча хьунаши ушалаши йолча Сиенага Орьенталь де Сапата яхача районе.

Десант Iойоссаяьй лаьрхIа цу тIулакха хьаяьча баржаш тIара, тIаккха форда йистошта уж дIа гаьна яьхай. Кхыча баржашца тIаера зIамига танкаш, артиллери, минометаш, базукаш, кхыдола хIанзара герз. Десант Iойоссаеча цу ерригача хана тIо-новкъостал деш хиннай американски ВВС-а «Б-26» яха бомбардировщикаши истребителаши. Кубана къулбехьенгахьарча форда йисте гIолла лийннача американски авианосцаш тIа лаьттай самолеташ.

Десанта а, из лораеча а, цунна эша кхы низ тIабоалабеча керттера кулгалдеш хиннав операцеш чакхъяллалца ший штаб-квартира Коста-Рике оттаяь вола Карибски форда тIарча американски тIема низий командующи Эндрю О' Мира. Фордацара десант йоссаеча хана парашютни десанташ а йоссаяь хиннай Хирон, Кавадонга, Аустралия яхача нах бахача пункташка. Мехка чуеннача бандашта новкъостал деш хиннай материк Кубана сов гаьна хилар ах американски авианосцаш тIа лаьтта истребительни авиаци.

17 апреле цу дийнахье а интервенташта духьалъэттар Кубински Республика рeпулярни эскараши халкъа милиции. Кубински Республика чухь мятежаш пIеттаргъя яхаш интервенташа лийрхIар кхоачаш хиланзар. Дерриrа Кубай халкъ гIеттар ший кортамукъале лорае.

„Центральни разведывательни управлене мукъах"

НЬЮ-ЙОРК, 19 апрель. (ТАСС). «Дейли ньюс» яхача газета корреспондента Тед Льюиса Вашингтонера ше беча хоама тIа гучадоакхх Кубана духьала агресси кийчъеш центральни разведывательни управлене леладаь зуламера гIулакх.

«Кеннеде правительства дувцац цу хьакъехьа,— яхаш язду Льюиса,— Кубе Кастрона духьала тIом болабаро хьахьокх центральни разведывательни управлене лоархIам, цун къайлагIарча агенташа укх тIеххьарча цхьан шера е кхы а дукхагIа йолча хана Карибски форда районе леладаьча гIуланхий лоархIам...

Цунца а кхыча бахьанашца а наха лоархI, хIанз Фидель Кастро дIаваккха безам болаш доладаь гIулакх центральни разведывательни управлене мукъах доладаь хилар...»

Кубе контрреволюционерашта топаш тохар

ГАВАНА, 20 апрель. (ТАСС). Пинар-Дель-Рио яхача провинце революционни трибунала приговорага хьежжа, 19 апреле топаш техай ши американец а юкъе волаш болча 9 контрреволюционера. Царех пхиъ къайлагIа Кубе Iовесса хиннав революционни Iаьдала духьала подрывной болх бар духьа, цхьабакъда, Кубай кхерамзлен органаша лийцаб уж. Вокх виъ контрреволюционеро Кубе латаш йолча контрреволюционни бандашта эша герз тIаккхухьилга вIаштIехьдаьккха хиннад.

КУБА ТIЕМА НИЗИЙ ОФИЦИАЛЬНИ КОММЮНИКЕ

ГАВАНА, 19 апрель. (ТАСС). Пренс Латин яхача агентства Куба тIема революционни низий официальни коммюнике е текст лу. «Тахан Iуьрра, тха зенитни батареяша бахача гражданскии нахаи «Аустралия» яхача шекара завода зоне латтача тха гIашлой бIунеи бомбаш йийтта, къилбаседаамерикански летчик чувола къилбаседаамерикански самолет чуяйтачул тIехьагIа бокъонца гучадаьлар Кубана духьаларча агрессена юкъе къилбаседаамериканцаша дакъа лоацаш хилар.

Къилбаседаамерикански летчика цIи Лео Френсис Белл хиннай. Цун дакъа Куба тIема низашка да. Цун документаш бе даьхкад. Летчика удостоверене № 08323 я; из бокъо йолаш да 1962 шера 24 декабре кхаччалца.

Цун социальни страховане номер 014-07-6921 я. Автомашин лехка цунна бокъо еннай Нассау-стрит, 190, Бостон, 14, Массачусетс. Летчика-янке дIаяздаь адрес да: Бикон-стрит, 48, Бостон. 5 фути 6 дюйми лакха хиннав летчик.

Къилбаседаамерикански летчикатара корздаьд тха мехка духьал агресси е еннача заданех дола документаш.

Тахан Iуьрра йохаяьча моастагIий тIема йиъ самолетах цаI я из; цу тайпара, массехк сахьата бохабаь, шоаш луча хIамах бехка бола нах Сапата яхача ах гIайрех летача хана денз ерригa а 9 самолет чуяйтай.

Революционни тIема низий генеральни штаб».

США ПАЧЧАХЬАЛКХЕН СЕКРЕТАРА ПРОВОКАЦИОННИ ЗАЯВЛЕНИ

НЬЮ-ЙОРК, 20 апрель. (ТАСС). Кепайоазоно баьча хоамах США-с новкъостал а деш, цар хьал а лоацаш Кубах лета хинна контрреволюционни бандаш йохаяьчул тIехьагI США-на доал деча гIозарашта цунах е йоагIаш йола выводаш яьц.

Контрреволюционни юхкаш революционни Кубана духьал кхы а агресси е тIахахка тIадерзадаь къамьлаш деш ба США Iаьдала гIулакхера нах. Ассошиэйтед Пресс яхача агентства беча хоамах, тахан США паччахьалкхен секретара Дин Раска интервенташа леладу агрессивни гIулакхаш дувцаш аьлар, хIанз еш йол «духьале яра, хетаргахьа, дIахо а ергйолчарех цаI я».

Иштта аьлар Раска ше Атланте водаш а (штат Джорджия), цо цига массехк къамаьл дергда.

Агентства яхачох, Кастро режим дIаяккха гIертилга дIадалар дий из, аьнна, шийга хьаттача, дац аьлар Раска.

Вузашкеи техникумашкеи деша дIаэцара йола керда бокъонаш

* * *

СССР лакхехьарчеи юкъерча специальнии образоване министра В. П. Елютинца хинна къамаьл

* * *

1961 шера вузашкеи техникумашкеи деша болхараштa лаьрхIа деша дIаэцара йола керда бокъонаш чIоагIъяьй СССР лакхехьарчеи юкъерча специальнии образоване министерства.

МалагIа хувцамаш юкъедихьад деша дIаэцача порядкана? Цу тайпара хаттар даьд ТАСС корреспонденто СССР лакхехьарчеи юкъерча специальнии образоване министрга В. П. Елютинга.

Вузашка а техникумашка а деша дIаэцара цхьа бокъонаш оттаяьй укх шера, аьлар В. П. Елютина, дийнахьа а, сайрийна а, заочни а дешара заведенешта.

ДIаихача шерашка а санна вузе а техникуме а деша дIаэцаш луш йола экзаменаш дика дIаяла а еза конкурсах чакхвала а веза. Конкурс йоацаш дIаийбергба промышленни предприятеша, стройкаша, совхозаша, колхозаша, цхьайолча кхыча организацеша хьожабаь бахкийта производстве хьалха латта нах. Цул совнагIа, конкурс йоацаш деша баха бокъо я Сийлахь-боккхача Даьхен тIем тIа лаьттарий. 1960 шерарча законах ТIема Низашцара запасе бахийта эпсараш вузашкеи техникумашкеи дIаийбу царна оттаяьча порядкага хьежжа.

Балха тIара хьа а воалаш деша дIачуэцара бокъо совгIа я шин шерал лохехьа йоацаш практически балха стаж йолаш деша багIарий а хIаьта иштта Советски Эскарерeи ТIема-Форда Флотереи демобилизацех мукъабалийтарий а.

Эгтара хьалха вузашкеи техникумашкеи дIаийбергба балха тIа шоаш дикача оагIорахьара бIаргабайта а беш хинна болх хержача специальностаца тарлуш бола а производственникаш.

ДIаихача шерашка санна доацаш цхьаккха юкъера ца йоалийташ массайолча дийнахьа дешача вузашка деша дIачуводача хана молЛагIча цхьан доазол дехьарча мехка меттала экзамен дIаяла еза хIанз.

Вузийи техникумийи приемни комиссешта могадаьд болхлой-кагирхой деша дIаэцача хана эгтара хьалхарча аргIанна коммунистически къахьегама бригадай членаши производстве хьалха латтараши дIаийбелга.

Приемни комиссешта юкъе хургба партийни, профсоюзни, комсомольски организацешкара, промышленни предприятешкареи учрежденешкареи викалаш.

Клуба заведующи Умаров Хесби

1958 шера Советски Эскарера цIавера Суворов-Юрта вахаш вола Умаров Хесби. Цигара гIулакх дика чакхдаьккха вера из цIа.

Из клуба заведующелла хьожаварах культотдел гIалат яланзар: дика болх беш я клубера драмкружок, иллей кружок, халхарий кружок, дика болх бу Хесбе кулгалдеча художественни самодеятельносто а. Сар-сарахьа Хесби волча ух юртара нах. Царга йиш хул шоай болх йистебаьначул тIехьагIа цига културно салаIа, газеташ, журналаш деша, ашарашка ладувгIа, киноra хьажа.

Суворов-Юртара самодеятельность ший концерташ увттаде ух Новогрозненске, Гудермесе, кхычахьа. ХIара доагIача дезача денга керд-керда спектаклаш кийчъю Умарова, шашкайи шахматийи турнираш ю.

Делкъийга перерываш йолча хана кхашка балха боахкача болхлошта газеташ деш Хесбе, дунен халкъашта юкъера гIулакхаш дувц, тIеххьара хоамаш ду.

23 марта шашкех ловзара яхь оттайир Хесбе. Деза ди долаш санна хоза кийчъяьяр клуб, массадола истол дIалаьцадар ловзаш болчар. Яхь чакх а яьнна, цунах хиннар фуд харга сатувсаш бар берригаш а. Цаккха а ца эшаш чакхбаьлар вежарий УмаровгIар Хесби, Арсби, Арсгири, иштта Элимханов Мовсар а.

Ший вежарел а котваьлар Хесби. Клуба чемпион Умаров Хесбех хилар.

Иштта болх дика вIаштIехьбаккха беза кхыча клубай заведующеша а. Юртарча наха дукха веза Хесби.

М. БАКАРОВ.

Студенташа новкъостал дир

Дукха ха йоаццаш Наьсарен районе зооветеринарни техникума дукха гаьна йоаццаш цIи яьннаяр. Доагаш хиннар шофера Арсланова цIа дар. Сихха оарцагIбаьннача студенташа Полонкоев Махьмадеи Мерзуев Абоси чIоагIа новкъостал дир доагача цIагIара нахи хIамаши арайоахача а цIи йоаеча а. Наьсарен-Вокзалера пожарни машин хьакхачалехьа йоайир цIи. Цига чIоаггIа новкъостал дир техникума кхыболча студенташа а.

А. БУЛАНКИН.

ХРОНИКА

Советски изобретательни искусства царгара беркат далар бахьан долаш Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума указах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика «Искусства заслуженни деятель» яха цIераш еннай художникий союза Нохч-ГIалгIай отделене правлене председатела **Катков Герман Петровичаи** художника **Мордовин Валентин Кирилловичаи.**

* * *

гор. Грознерча «Фабричная» яхача улицах Советски Союза Турпала хьалхарча летчика-космонавта Ю. А. Гагарина цIии Чехова цIерахча паркерча «Темп» яхача кинотеатрах «Космос» яха цIии туллийла, аьнна, соцам баьб къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совета исполкомо.

ДОККХАЛ ДУ ОАХА вай летчиках-космонавтах

Тха редакце хIанз а дукха ийду советски летчик-космонавт Юрий Гагарин дунен тIа эггара хьалха космосе а ваха зе-зулам доацаш юха лаьтта воссар, хIаьта цунца эггара хьалха космос саго хьаеллар дувцаш дукххача къахьегамхоша ухийта письмош.

Лохехьа кепа теха да царех цхьадолча письмош тIара мугIараш.

* * *

ЧIоагIа баркал оал аз дунен тIа хьалхарча космически кема-спутник еш дакъа лоацаш хиннача конструкторашта, инженерно-технически болхлошта, ший са, дегI ца ходеш, партес шийна енна задани сийленца кхоачашъяьча тхоай хьамсарча эрсий вешийна Юрий Гагарина, яхаш язду ше дайтача письмо тIа Наьсарен района Экажкъонгий-Юртарча школа хьехархочо **Картоев Махьмада,** массане а доккхал де доагIаш гIулакх да из.

* * *

Нохч-ГIалгIай истореи, меттеи, литератураи Iилма-тохкама института болхлочо **Оздоева Фирузас** язду: — «Дег чура дика а хеташ моаршал дохьийт аз космосе ваха цIавенача турпалхочунга Гагарин Юрий Алексеевичага. Цунна карагIдаьннача доккхача гIулакхах, космосе бода никъ эггара хьалха хьабиллача сий долча советски Iилмах доккхал ду аз. Са меттел вай мехка мел вахача сага а дог гIоздаьккхар цу гIулакхо», — яхаш.

* * *

Гагарин Юрий Алексеевича карагIдаьннар доккха хIама да. Из гIулакх цунна цхьаннена карагIдаьнна ца Iеш, дерригача советски халкъо яьккха, лаьрхIа варгвоаца котало я. Дог гIоздаьнна ва со дерригача дунен тIа, эггара хьалха космосе вахар советски саг хиларах, — аьнна яздаьд Нохч-ГIалгIай педучилища 4-ча курса студента **Ахмадов Бухаде.**

* * *

Эггара хьалха советски сагага космосе ваха торо хилийтача вай Iилмахой, инженерий, иштта кхыболча болхлой сий а ду аз, хIаьта царга а из тамашийна никъ а баь зе-зулам доацаш юха лаьтта вессача Гагарин Юрега а, яхаш язду тхога дайтача письмо тIа Центральни ремонтно-механически завода парторганизаце секретара **А. Антонова.**

* * *

«33 шу да аз школе хьехархо йолаш болх бу, — яхаш язду Каргалински юкъерча школа хьехархочо **М. Г. Халхаловас,** — цхьабакъда цу хана космосе саг вахарах, из вай советски школо хьалкхеваь саг хиларах хиннар санна боккха кхаъ хеза бац ала йиш йолаш я со.

Дика чаккъяккха еза месячник

Цхьа ткъаьх ди даьннад вай республикера городаши юрташи цIенъяра а хозъяра а Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето месячник яра соцам баь. Цу гIулакхо городаши юрташи цIенъярали хозъярали совгIа къахьегамхой унахцIено чIоагIъярай лораярай доккха новкъостал ду. ХIана аьлча, нах баха моттигаш цIенца еш йитача тайп-тайпара дIа-юха дувла лазараш а даржандаь.

Укх месячниках дика вIаштIехьбаьккхаб Гудермеса къахьегамхоша город хозъяра болх. Город йийкъай ши-ший участках. ХIаьта хIара участке лерттIа болх вIаштIехьбаккха гIадиллад улицай комитеташта, квартальнешта, санитарни активисташта. Городе бахача цIен-ноаношта юкъе 250 саг санактивист ва. Город цIенъярай хозъярай тайп-тайпара гIулакхаш кхоачашдеча чIоагIа новкъостал ду цар райисполкома, унахцIено лораеча а чIоагIъеча а организашта. ДIаяхача лоацача хана баха нах цу гIулакха юкъеозарах хIанзале 31 эзар га дIаегIай, 215 цветникаш кийчъяьй, 20 эзар кубически метр нувхаш дIаяьхай, улицаш, паркаш сквераш цIенъяра кхы а дукха балхаш даьд.

Месячник дика дIахьу Сунженски, Первомайски, иштта цхьыццайолча кхыча районашка а. Цхьабакъда, массанахьа лелац из болх иштта дика. Масала, Шалински районерча исполком март бетта 27-ча дийнахьа ше баьча соцамах болх мишта лел хьежаяц, ше дакъа лаьцадац. Месячник дика дIаяхьара кIезига йоакхо яьй медицински болхлоша а (района керттерча лоро нов. Асланова, санитарни керттерча лоро нов. Трубникова). ХIанз цига долча лазарашка хьежача ха доагIа унахцIено лораярай чIоагIъярай болх мела лелабаьлга. Масала, майдаш, улицаш, сквераш нувхаш дIа ца йоахаш бIеха я, зданешта кIир тохара болх вIаштIехьбаьккхабац, хиш хьзуха моттигаш тоаяьяц, цIенъяьяц. Иштта «Аргун» яхача колхозерча 54-нех 10 гIув мара цIенъяьяц. Цудухьа сихха кхоачамбоацараш дIадаха деза кхы ха юкъе а ца йолийташ.

Цу районе цхьаннахьа ца хиннача бесса хIара нах бахача пункте мелаш а кхыча гIулакхашта а арыкашка гIолла Iоуха хий доаду. Цхьабакъда, хий Iоуха арыкаш цIаккха цIендац, йистошка гIолла гаьнаш йогIац, дIа-юха тIехвувла тIаьш теxкац.

Месячник дIадахьара болх мела лелабу Наьсарен районе а. Цу лоацхIамерча гIулакха баха нах кIезига оарцагIбоах.

Ховш хила деза нагахьа санна, ханнахьа Iайна нувхаш дIа ца яьхача, мозаша тайп-тайпара дIа-юха даржа бIеха лазараш кхухьаргдолга. Цул совгIа хьасташ, гIувнаш, иштта хий духдувла кхыйола моттигаш цIенъе еза кхы ха юкъе а ца йолийташ.

Вай республике месячник дика чакхдаккхара гIулакх берригаш оарцагIа а баьнна дIадахьа деза.

Т. ДОНЦОВА,
республикански санэпидстанце отделене заведующи.

Къона хьехархой арахецаргба

Укх шера республике юхьерча классашка деша багIача дешархошта хьеха керда хьехархой арахецаргба Грознерча педагогически училища. Царна юкъе хургба 4«А» курса студенташ а. Цу курсе хIанз дешаш 27 студент ва, царех 8 йоI вайнаьха а йолаш. Ерригача курсе деша багIачарех дукхагIа бараш комсомольцаш ба. Дика лелабу царна керте латтача А-Е. Эштиева комсомольски болх.

Дукха сакъердамера экскурсеш яьй студенташа вай республике гIолла шоай класса кулгалдеча хьехархочунца Р. Узиевайца. Масала, уж хиннаб Веденски, Самашкински, иштта кхыйолча районашка, тайп-тайпарча кино, берригаш цхьана вIашагI а кхийте книжкаш, сакъердамера статьяш йийшай, комсомольски вахарах тайп-тайпарча темаех беседаш яьй. Цу гIулакхаша чIоагIа новкъостал даьд дешара, цар коллектива бувзам чIоагIбара, иштта кхыдолча гIулакхашта а.

Дика чакхъяьхар 4 «А» курса студенташа дукха ха йоаццаш хинна практически занятеш. Уж баха хилар Шалински, Гудермесски, Урус-Мартановски, иштта кхыйолча районашка.

ХIанз чуйнна кийчлуш ба студенташ паччахьалкхен экзаменаш дIаяла.

М. БАКАРОВ,
педучилища студент.

ЛадувгIа радиога

23 апреле: 16.00 — пионераштеи школьникаштеи передача (эрсий меттала); 16.20 — «Советски юрт» — радиогазета (нохчий меттала); 16.40 — сатирически радиожурнал (нохчий меттала); 17.10 — тIемахой заявкех концерт.

УКВ: 9.00 — Жулкевская, Бугайский — «Волшебника ученик» яхача спектакла монтаж; 9.57 — советски авторий ашараш; 10.24 — «Дунен тIа машар латтара тIехьа» — радиокомпозици; 10.54 — Гулак-Артемовский — «Запорожец за Дунаем» яхача опера тIара халхара ашараш; 18.00 — «Iилмеи техникеи» яха радиожурнал, Москвера трансляци; 18.31 — Аррои, Нормети «Юрри Румм» яхача оперетта монтаж; 20.02 — сакъердаме иллеши ашараши (нохчийи гIалгIайи); 20.45 — Шостакович «Камерни музыка концерт»; 20.59 — халхара ашараш.

24-ча апреле: 6.35 — юкъара-политически передача (нохчий меттала); 6.50 — хоамаши передачай программеи; 7.15 — «Ленин халкъий доттагIалах» — беседа (эрсий меттала); 8.15 — «Рационализаторий доккхий гIулакхаш» — очерк (нохчий меттала); 8.28 — эрсий халкъа ашараш; 8.48 — «Оамало саг хозву» — беседа (гIалгIай меттала); 17.00 — керда хоамаш (гIалгIай меттала); 17.10 — промышленноста болхлошта передача (гIалгIай меттала); 17.30 — керда хоамаш (нохчий меттала); 17.45 — «Дикача масалай низ» — беседа (эрсий меттала); 18.15 — «Радиоладувгlархой письмоех — передача (нохчий меттала); 18.30 — нохч-гIалгIай ашараш.

УКВ: 9.00 — «Халкъий доттагIал»— концерт; 9.50 — Лист «Лоамашка фу хоз» — симфонически поэма; 10.23 — «Дукха еза сона йоккха юкъ» — литературно - музыкальни передача; 19.01 — Пуччини «Малхбузера йоI»— опера; 21.03 — нохч-гIалгIай ашараши иллеши; 21.47 — «Илли дIаоал сибирски, эрсий халкъа хоро» — концерт-очерк.

ТЕЛЕВИДЕНИ

23 апреле:

12.00 — «Къона ленинец» — телевизионни журнал; 12.30 — «Ленина революционни болам» яхеи, «Ленин Советски Iаьдала шерашка» яхеи документальни фильмаш; 18.00 — телевизионни кердадараш; 18.10 — киножурнал; 18.20 — арахьарча политика гIулакхий хьакъехьара комментатора выступлени; 18.35 — Соловьев-Седой произведенех концерт; 19.05 — керда хоамаш (эрсий меттала); 19.15 — «Машенька» яха телеспектакль.

Наьсарен-Вокзале хьалъеш латта электроинструментий завод сихагIа хьалъяь яккхара шоай низ а хьинар а ца ходеш къахьегаш ба № 11 йолча СМУ болхлой.

Къаьстта дика къахьег маркхал кийчбераша. Царех ба дикагIа бола болхлой Бокова Мовлатхан, Серняева Анна, Сагова Жовхьрат, Оздоева Айшет, иштта кхыбараш а. Шоай производственни заданеш 120—125 процент кхоачашъю цар массаза а. Уж толамаш цар хетаду 1 Мая сийна.

Сурта тIа: (аьрдехьара аьттехьа) Сагова Жовхьрат, Серняева Анна, Оздоева Айшет, Бокова Мовлатхан маркхал кийчбеш боахк.

И. ПЛИЕВА текст и сурт.

Къона спортсменаш

Укх шера 15—17 апреле вай республике эггара хьалха Нохч-ГIалгIай АССР хьалхара моттиг яккхара «Локомотив» яхача общества спортивни зале вольнии классически кIалкхетаргах йолча яхье баьнна хилар кагирхой. Цу яхье шоллагIа спортивни разрядал лохагIа воацаш 97 спортсмен хиннав дакъа лоацаш.

ЧIоагIа сакъердаме дIайолайир спортивни яхь эггара кIезигагIа дозал долча «Спартак» общества бореца С. Долаковеи «Труд» яхача команда спортсмена Абашидзеи. Яхье балара дика кийчбенна бар уж. Яхь дIайолаеннача ялхлагIча минотах котваьлар спортсмен Долаков. Спортивни говзал дика хьахьекхар мехкдаьтта института студента И. Гутерманеи Урус-Мартановски района спортсмена А. Эпендиевеи. Ше-ше котвала гIерташ чIоагIа къовсам лоаттабир бореца́ша. Цхьабакъда, кIалкхетаргах латача цу яхье цхьаккха кот ца воалаш чакхъяьлар поединок. Эггара кIезигагIа дозал долча спортсменел кот а ваьнна чемпиона цIи яьккхай бореца С. А. Абдулаева, шоллагIа моттиг яьккхай А. Эпендиева, хIаьта кхоалагIа моттиг яьккхай И. Гутермана.

Спортивни классически яхье баьнна шоай категорех дозал долаш болча спортсменаша С. Долакова, А. Умарова («Спартак»), В. Бадаева, С—А. Абдулаева («Труд»), А. Путилина, В. Самойлова («Локомотив»), В. Куксина (педагогически института студент) вай республика чемпионий цIераш яьхай.

Цул тIехьагIа вольни латар долаелар. Эггара хьалха летар И. Магомедови В. Молдаеви. Яхье баьнна 2 миноти 17 секунди ялалехьа Магомедова кIалтехар Молдаев.

Майра а дог тийша а кIалкхетаргах летар эггара дейгIа дегI дола химзавода слесарь, «Труд» яхача общества спортсмен Л. Тарамов. Ший дозал долча категорех мел волча спортсменел кот а ваьнна республика чемпион хилар цох. Массарел сакъердамегIа чакхъяьлар спортсменашта А. Амаевнеи Ш. Рамазановнеи юкъера яхь. Уж шаккхе а вольни кIалкхетаргах йолча яхье РСФСР къулбехьарча зона призераш ба. Цу яхье Нохч-ГIалгIайчен команда кхоалагIа моттиг яьккхай. КIалкхетаргах лата болабеннача 12 минот йоаллашехь а котваьлар борец Амаев. ХIаьта кхыча спортсменашца латарах кот а ваьнна республика чемпион хиннав цох.

Шоай дозал долча категорех вольни кIалкхетаргах латарах республика чемпионаш хиннаб А. Давлетмирзоев, Р. Мадаев («Буревестник»), З. Челохсаев («Урожай»). ХIаьта юхейисача дозал долча категорех чемпионий цIи яьккхай «Труд» команда спортсменаша И. Магомедова, Л. Тарамова, С. Салаудинова, А. Амаева.

К. МУСАЕВ,
керттера судахо, СССР спорта мастер.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре. Йоккха зал — **«Романи Францескеи».** Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — **«Музкомандацара кагий нах».** Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — **«Советий Iаьдал бахьан».** Долалу: 9, 11. **«Баси бахьан баьнна къовсам».** Долалу: 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3—**«Баьццара аре».** Долалу: 9.15, 11.15. **«КIай кIомсар»:** Долалу: 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

«Родина» яхача кинотеатре.

Берий сеанс — **«Мультипликационни фильмай сборник».** Долалу: 9.

«Романи Францескеи». Долалу: 10.45, 4.20, 8. **«Iаьржа шаькъа».** Долалу: 12.40, 2.30, 6.10, 9.45.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 15. Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48, партийни вахареи, экономикаи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3. Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ03063 Заказ № 2547